National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

B103/A/24/6

National Library
Bibliothèque Nationale
SECTION DES ACQUISITIONS

Second class mail registration number — 1669.

VABA EESTLANE

25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 35 (2382) XXVI aastakäik | Teisipäeval, 10. mail 1977 — Tuesday, May 10, 1977 | Üksiknumbri hind 35 centi

Eesti noored austasid eesti ema

Rahva- ja ettekanneterohke täienduskooli emadepäeva aktus Toronto Eesti Majas

Toronto Eesti Seltsi Täienduskooli emadepäev on kujunenud traditsiooniliseks igakevadiseks emade austamiseks, kus lapsed panevad emadele lilli rinda ning austavad neid tänutäheks, nende naurede ja vaeva eest vastavasisuliste revüütaoliste mitmekesiste ettekannetega, mille kulminatsioonipunktiks on näidend. Samas siiras emade austamise vaimus toimus ka möödunud pühapäeval Toronto Eesti Maja suures saalis korraldatud emadepäeva aktus, mida jälgis innukalt mitmesajapealine publik — peamiselt täiendukooli õpilaste vanemad ja omaksed.

Emadepäeva avas lühikese sissejuhatava sõnavõtuga Toronto Eesti Täienduskooli juhataja H. Ründva, kes mainis, et emadepäeva aktus on kavandatud emade austamiseks ning neile rinda kinnitatud lilled on mõeldud nende austamiseks.

Avasõnale järgnes kirev kavatantsude, laulude, deklamatsioonide ja muusikaliste ettekannetega. Esmajoones kandis õpilaskoor L. Aruvaldi juhatusel ja L. Norheimi klaverisaatel ette kolm laulu, siis deklameerisid II klassi õpilased E. Rüdmiku „Ema, emakene!", I klassi õpilane Rita Lees laulis vapralt laulu „Kui mul oleks linnutiib", I klassi õpilased deklameerisid Hella Leivati „Ema sülle" ja I klassi õpilane Sarina Westerblom kandis ette kolm viiulipala.

Aktusekõne oli seekord noorelt Merike Toomeselt, kes ladusalt ja laitmatus eesti keeles kirjeldas ema suuri muresid ja vastutust laste kasvatamisel ning nende säilitamisel eestlusele.

Noor kõneleja nentis, et õpetajad teevad ka kahtlemata suure töö õpilaste kasvatamisel ning neile eesti keele õpetamisel kuid suurim tänu kuulub siiski emale, kelle sõprust ja elutarkust lapsed hindavad.

Kõne võeti vastu elavate kiiduavaldustega, millele järgnes ühislaul „Ema süda" emade austamiseks.

Järgnevalt Anne Käärid esitas tantsunumbri, grupp õpilasi deklameeris „Kevade idülli", II klassi õpilane Moira Kurm esitas shoti rahvatantsu, III klassi õpilane Peeter Sõrra deklameeris „Ema, võta põlvedele", Lisa Vähi esitas temperementselt võimlemist lindiga, Anne Käärid ja Erika Niit esitasid tantsunumbri „Emale", II, III ja IV klassi õpilased laulsid kolma laulu

ja grupp rahvatantsijaid, kes kuuluvad T. E. R. R. „Kungla" lasterühma esitasid Merike Toomese juhtimisel ja Peeter Jeegeri pillihelide saatel mitu rahvatantsu.

Ettekannete lõpunumbriks oli Ilme Ivandi lastenäidend ühes vaatuses „Kingitus emale", milles esinesid Vivian Oder, Ellen Valter, Tuula Hopp, Linda Kolli, Karin Meipoom, Linda Makk, Linda Silma, Jan Hopp, Kalli Hubel, Tiina Hubel, Karin Jürman, Ingrid Jürman, Kristi Lüdig, Selina Reiman, Lisa Vähi, Cindy Härm, Anita Kivi, Ingi-Mai Loorand, Lisa Lambur, Moira Kurm ja Linda Norheim.

Aktuse lõpusõna ütles koolikomitee esimees H. Lupp, kes andis emadepäeva korraldajatele üle lilli. H. Lupp selgitas lähemalt ka käimasolevat aktsiooni Toronto Eesti Täienduskeskkoolile credit kursuste õiguste saamist.

Ettekanneterohke, noorusest sädelev ja sujuvalt kulgenud aktus lõppes ühise Eesti hümniga.

Ellen Leivat saab emadepäeva siirad õnnesoovid tütrelt Maajalt ja poeg Ristolt. Foto: J. Kreilis

Toronto Eesti Täienduskeskkooli lõpetajad möödunud reedel toimunud lõpuaktusel. Esireas keskel istuvad Täienduskooli juhataja H. Ründva, koolikomitee esimees H. Lupp, aktusekõneleja Anne Tüll ja Täienduskeskkooli juhataja E. Marten. Foto: J. Kreilis

„Teile kuulub meie rahvusgrupi au Torontos"

34 noort lõpetasid T.E.S. Täienduskeskkooli

Toronto Eesti Seltsi Täienduskeskkool pidas möödunud reedel Eesti Maja suures saalis oma lõpuaktuse, kus toimus pidulik lõputunnistuste üleandmine tänavusele 11. lennu õpilastele kelle arv oli 34, tõstes kooli kestvuse ajal lõpetanute arvu 245-le. Aktust kaunistas õpilaste laulurühm ja sisustasid noorte kõned.

Aktuse avasõnas Katrin Sommer avaldas headmeelt ja rõõmu, et nad on koolis palju õppinud ja avaldas õnnelikkust, et alustas kord keskkoolis õppimist. Ta soovis kõigile head suvepuhkust, eriti õpetajaile, keda suudeti talve jooksul ära kurnata.

Oma avasõnas koolijuhataja E. Marten iseloomustas seljataha jäänud pingsat kooliaastat, kus tehti tööd eesti keeles ja mis on ainulaadne õppeasutus siin maal, mis töötab täiesti vabatahtlikkuse alusel ja nüüdki lõpetavad need, kes 9 aastat on vabatahtlikult käinud eesti koolis.

Neile kuulub meie rahvusgrupi au Torontos. Pole kerge olnud sellist kohustust sisendada ja pidev töö tundub igavana, kuid nende noorte kohusetunne on olnud väga tugev ja kindel.

Ta avaldas ka teistele õpilastele tänu tehtud töö eest, samuti kolleegidele, kes on aastaid noortega tegelenud. Õpilaste ja õpetajate koostöö on see, mis on andnud tulemusi ja tänavused eksamitööd näitasid, et noored on eesti keeles oma töödega kõrgemal tasemel kui kanada keskkooli lõpetajaid inglise keeles. Ta soovis, et noored rakendaksid eesti keeles õpitud teadmisi eesti ühiskonna huvides ja andis siis informatsiooni järgmisel nädalalõpul toimuvast eesti noorte kevadpäevadest Ottawas.

15-tütarlapsest koosnev laulurühm L. Aruvald'i juhatusel esitas kolm laulu, misjärgi endine kooli lõpetaja ja abiõpetaja Anne Tüll pidas sisuka aktusekõne,

kus ta käsitles eesti noorte osa eesti ühiskonnas, kes tunnevad huvi oma päritolu ja kultuuri vastu ja kes leiavad, et neil tuleb oma pärivuse juuri harida ja uurida süvenedes mitmekülgsemalt eesti kultuuri-, ajaloo- ja tänapäevaprobleemidesse. (Avaldame A. Tülli kõne oma ajalehe järgmises numbris).

Koolijuhataja E. Marten kinkis talle kõne lõpul tänutäheks Hanno Kompuse posthuumselt ilmunud raamatu „Kustumatu nälg kunsti järele..." mille oli kinkinud Eesti Sihtasutus Kanadas.

Järgnevalt jagati lõpuklassi õpilastele nende lõputunnistused, kus koolijuhataja andis üle tunnistuse ja H. Ründva pani igale sõrme T. E. Ühispanga poolt kingitud sõrmuse. Osa õpilasi puudusid kuna olid lennanud Taani võimlemispidustusele või olid korp! Fraternitas Estica perekonnaõhtul koos oma vanematega.

E. Marten ütles lõpuks, et see tunnistus on küpsustunnistus eesti ellu ja eesti ühiskonda. „Soovin head õnne ja jõudu eesti kultuuri viljelemisel ja vaba inimese vaba tahte nõudmisel, et ka eesti rahval oleks võimalus vabana elada, et ilma kompromissita eesti rahva tuleviku eest tuleb võidelda," lõpetas ta.

Lõpetajate poolt kõneles Ingrid Piil, kes meenutas esimesi koolipäevi Eesti Majas kus esialgne kartus peagi kadus kui sõbralik õpetaja võitis usalduse.

(Järg lk. 5)

2 milj. dollarit etnilistele gruppidele keelte õpetamiseks

Ontario peaminister William Davis esines möödunud kolmapäeval Kanada parlamendihoones etniliste gruppide esindajatele kõnega, milles ta tegi teatavaks, et Ontario valitsus annab 2 miljoni dollari suuruse summa etnilistesse gruppidesse kuuluvatele lastele nende emakeele õpetamiseks. Selle teadaande põhjal on ka Toronto Eesti Seltsi Täienduskoolil võimalus saada valitsuse toetust ehkki praegu ei ole veel summa suurus ega toetuste väljajagamise kord selgunud.

Peaminister William Davis mainis oma sõnavõtus, et keelepärandite programm kuulutati välja juba parlamendi uue istungjärgu alguse puhul esitatud troonikõnes ning

selle alusel on algkooli ealistel lastel võimalik õppida oma emakeelt pärast koolitunde või nädalalõppudel kuni 2,5 tundi nädalas.

Programmiga alustatakse eelolevas septembris, kusjuures nõudmiseks on, et keelt õppivad grupid koosneksid minimaalselt 15 õpilasest.

Toronto Eesti Seltsi Täienduskooli koolikomitee esimees H. Lupp mainib, et Eesti Täienduskoolis tehakse praegu ettevalmistusi toetustele apelleerimiseks.

Samuti on käimas pinnasondeerimised, mis võimaldaksid Toronto Eesti Täienduskooli lõpetajatele õpitud kursuste arvel saada vajalikke krediite.

Peaminister William Davis

Tööpuudus suuremaks probleemiks

Vaba maailma tööstusriikide juhtide konverents Londonis

LONDON — Pärast kaks päeva toimunud nõupidamisi Londonis leppisid seitsme vaba maailma suurema tööstusriigi riigipead Londonis kokku erifondi moodustamiseks, mille abil tahetakse stabiliseerida toorainete hindasid. Konverentsist võtsid osa Ühendriikide, Inglismaa, Kanada, Jaapani, Prantsusmaa, Lääne-Saksamaa ja Jaapani riigipead, kes otsustasid ka rakendada senisest suuremaid abistamisprogramme alaarenenud riikide abistamiseks.

Konverentsil kerkis esile ka terve rida küsimusi, mida põhjalikult käsitati kuid milledele lahendust ei leitud. Üheks selliseks probleemiks on suur tööpuudus noorte hulgas, kuid selle lahendamiseks ei leitud abinõusid ning lepiti vaid sellega,

et kõik riigid vahetavad selles küsimuses omavahel informatsiooni.

Pikemalt oli konverentsil arutusel ka tuumarelvade materjalide levimise küsimus, kuid selle leviku piiramiseks ei jõutud ühisele otsusele.

Konverentsi lõpukomiinikees ei leidunud vihjet Ühendriikide president Carteri inimõiguste poliitika rakendamise kohta.

kuid Ühendriikide majandusminister W. Blumenthal kinnitas, et riigipead olid põhiliselt nõus Carteri sammudega selles küsimuses.

Streik sulges Austraalia lennuväljad

SYDNEY — Austraalias puhkes lennukontrollijate streik, mille tulemusena kõik lennuväljad suleti. Lennuväljade kontrollametnikud nõuavad 36 protsenti palgatõusu, mis lubati lenduritele. Lennuliikluse kontrollijad väidavad, et nende tööala on sama vastutusrikas nagu lendava koosseisu tööülesanded.

KALEV ESTIENNE

valikrühmade ja Canada National Team'i esinemine toimub
27. ja 28. mail algusega kell 7.30 õ. St. Lawrence Centre'is
Kavas palju uut ja huvitavat
Ülevaade tänapäeva võimlemise arengust
Pääsmed eelmüügil võimlejatelt ja alates 30. apr.
St. Lawrence Centre'i kassast.

RAHVUSVAHELINE MOODSA VÕIMLEMISE VÕISTLUS

toimub 10. ja 11. juunil Seneca College'is, kell 6.30 õ.
Informatsiooniks helistada tel. 889-7889

EELK PEETRI KOGUDUS TORONTOS
Noortekoor „LOOTUS"
KEVAD-KONTSERT
Peetri kirikus, pühapäeval, 15. mail kell 7 õhtul
Juhatab LEMBIT AVESSON
Kavas: Schubert, Telemann, Scarlatti, Türnpu, Avesson j.t.
Kirikukorjandus

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $28.—, poolaastas $14.50 ja veerandaastas $8.—, kiripostiga aastas $46.—, poolaastas $23.50 ja veerandaastas $12.50

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $30.—, poolaastas $15.50 ja veerandaastas $8.50. Kiripostiga USA-s: aastas $51.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $60.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Suhted Vietnami ja Kuubaga

Poliitilised vaatlejad jälgivad suure imestusega, millise energiaga ja entusiasmiga president Carter on asunud välispoliitilisi probleeme lahendama. Esmajoones üllatas ta nii oma liitlasi kui ka vaenlasi inimõiguste poliitika esiplaanile tõstmisega, sattudes sellega teravasse vastuollu N. Liiduga, kuid nüüd on ta asunud hoopis vastassuunas kulgevale teele, üritades diplomaatiliste sidemete sõlmimist ja koostööd selliste vanade antagonistidega nagu seda on kommunistlikud diktatuuririigid Vietnam ja Kuuba.

Nii Vietnamiga kui ka Kuubaga on Carteri algatusel alustatud läbirääkimisi diplomaatiliste sidemete ja normaalsete vahekordade sõlmimiseks. Pariisis saavutati Vietnami esindajatega kokkulepe, mille põhjal Ühendriigid tühistavad keelu kaubavahetuseks Vietnamiga ning samuti ei kasuta ameeriklased Liitunud Rahvaste Organisatsioonis enam oma veto-õigust kui Vietnam soovib astuda maailmaorganisatsiooni liikmeks. Esialgu on lahtine veel Vietnamile suure Ühendriikide majandusliku toetuse andmine sõjakahjude heastamiseks, kuna ameeriklased on jäänud selle küsimuse lahendamisel reserverituks vaatamata sellele, et Vietnami esindajate andmetel Nixon ja Kissinger sellise lubaduse andsid. Endine välisminister Kissinger eitab kategooriliselt sellise lubaduse andmist ja väidab, et Vietnamile toetuse andmine ei tule kõne allagi, kuna Hanoi kommunistlik valitsus rikkus kõiki ameeriklastega sõlmitud vaherahu kokkuleppeid ning vallutas uute sõjaliste operatsioonidega Lõuna-Vietnami.

Kuuba küsimus on samuti keeruline ja komplitseeritud. Kuubal on käinud Castroga kohtamas ja kokkulepeteks pinda sondeerimas tuntud pahempoolne senaator George McGovern. Nagu need maakuulamised näitavad, on Castro valmis Ühendriikidega diplomaatilisi sideme sõlmima kui Ühendriigid annavad oma kaubavahetuse Kuubaga vabaks ning lõpetavad propagandakampaania Castro kommunistliku rezhiimi vastu. Castro omalt poolt ei ole valmis kontsessioone tegema ning on isegi kinnitanud, et kokkulepped ameeriklastega ei puuduta kuuba sõdurite väljatoomist Angoolast.

Nii Vietnamile kui ka Kuubale on need kokkulepped Ühendriikidega suurejoonelisteks tehinguteks, mis aitavad elustada nende allakäinud ja pankroti lävel olevat majandust. Samuti on Ühendriikide kaubavahetus Vietnamiga ja Kuubaga suureks kergenduseks N. Liidule, kuna Kuuba majanduselu püsis jalul ainult Moskva tugeval toetusel.

See Ühendriikide poliitika kergitab paratamatult küsimuse: mis põhjustab Carterit sellisele libedale teele asumiseks? Tundub, et praegu ei ole sellele küsimusele vastust. Suurelt osalt on see tõenäoliselt tingitud Carteri idealistlikust maailmavaatest, mis taotleb mineviku unustamist ja uue elu ja uute vahekordade ülesehitamist. Carter loodab ilmselt, et ta suudab oma järelandmistega ja koostööga luua kommunistlikkude riikidega head vahekorrad, mis pikemas perspektiivis ei ole kasulikud mitte ainult Ühendriikidele vaid kogu vabale maailmale.

Kui see olefus tõele vastab, et Carter kavatseb maailma parandada idealismiga ja loodab oma avameelsele ja lahtise käe poliitikale kommunistlikelt riikidelt samalaadset poliitikat, siis on ta sattunud oma poliitikaga umbtänavasse, mis pealegi on vastuolus tema inimõiguste rakendamise poliitikaga. Vietnam ja Kuuba on teatavasti kommunistliku diktatuuri alla painutatud riigid, kus inimõigused midagi ei maksa ning see tundub paradoksaalsena, et Ühendriigid nende riikidega suhteid otsivad ja neid majanduslikult toetavad.

Carteri vastuoluline idealismist kantud poliitika võib siiski langeda terava kriitika alla Kongressis, kus presidendi erakorralistele välispoliitilistele sammudele vaadatakse umbuskliku pilguga ning hinnatakse rohkem realismi kui idealismi.

K.A.

„Kas olla või mitte olla" — kui bensiinihindade tõus teeb muret ameeriklastele.

Efektiivne usu hävitamine idas

Rootsi piiskop Sven Danell kirjeldab usklike tagakiusamist N. Liidus

STOKHOLM (EPL) — „Olles nüüd tutvunud kogudustega Riias, olen jõudnud veendumusele, et võimaluste raames arendavad nad edukalt oma luteri pärandit ja hoiavad kinni evangeelseist kohustusist" — seda Rootsi peapiiskop Olof Sundby mullusel külastusel Läti okupatsioonikirikule tehtud avaldust tsiteerib rootse keeles ja rootslastele adresseeritud ajakiri Nyheter från Sovjetunionen rohkete piltidega, mis peavad tõendama rõõmsat ja vaba kirikuelu N. Liidus, kuigi peapiiskop lisas reservatsiooni „võimaluste raames".

Kuidas on tegelik kiriku olukord N. Liidus, kaasa arvatud Balti kirikud, jutustab 24. aprilli Svenska Dagbladetis piiskop Sven Danell, sama mees, kes a. 1969 Rootsi tookordse peapiiskopi ülesandel käis Riias Läti kodukiriku peapiiskoppi ametisse õnnistamas.

Danell rõhutab, et Nõukogude võim ei ole põrmugi vähendanud survet usklikele ja kirikule.

Ateism on õrgaaniline osa kommunistlikus mõttesüsteemis. Samal ajal on N. Liidus märgata usulist ärkamist noorsoo hulgas.

Mais 1976 pidas N. Liidu usuliste asjade nõukogu abiesimees Furin ettekande, milles ta analüüsis usuelu olukorda N. Liidus. Ta väitis, et üldine tendents on usuelu vähenemise suunas ja peab lõppema selle likvideerumisega.

Möödunud viie aasta jooksul oli 700 usuühingut lõpetanud tegevuse.

Tsaariaegsetest 78.000 ortodoksikirikust olid kasutusel ainult 7500, 4200 katoliku kirikust 1000.

Kirikutel on õpetajate puudus. Preestrite kool on olemas, aga sinna ei pääse kuigi kergesti sisse. Üks tagasilükkamise põhjus võib olla ka — liigne usklikkus! Luteriusu kirikutest on ainult pooltel õpetajad. 7500 ortodoksi kiriku jaoks leidub 5900 preestrit.

Ristimise tseremoonia toimub umbes 19% laste juures, kiriklikult laulatavad end 2.5% noorpaaridest — aga usukommetega matuseid peetakse umbes 40%-le lahkunuist.

Furin konstateeris heameelega, et paljud preestrid räägivad jumalateenistustel nõukogude patriotismist.

N. Liidu kirikutel on suhteid 82 riigi kirikutega. Kõik välismaale saadetud preestrid on tagasi tulnud, keegi pole ära hüpanud.

Sven Danell kommenteerib neid ametlikke seisukohti ja vaidleb vastu vaatekohtadele, mille järgi kommunistid varsti loobuvat nn. lapsikust usutagakiusamisest. Ta näitab kommunistlike programmiteoste põhjal otse vastupidist.

Ateismi probleemi ei tohi üldse diskuteerida nõukogude ühiskonnas, ateism on ainuke mõeldav maailmavaade.

Leninistlik süsteem on ehitatud teistlikule usule, nõukogude võimud jätkavad aktiivselt usklike ja kirikute tagakiusamist.

Danell toob mõningaid näiteid tegelikust elust.

Patriarh Jefrem II sai võimude käest noomida ja hakkas oma jutlustes kasutama nõukogude-patriootilisi apelle. 14. oktoobril 1973 rõhutas ta oma jutluses: Rahu puudumine maailmas oleneb sellest, et kommunism pole veel kõikjal pinda võitnud. Pärast jutlust nimetas kirikoori juht Valentina Pailodze Jefremit avalikult Juudaseks — mille järele koorijuht arreteeriti KGB poolt.

Ei ole õige, et kõik kirikujuhid oleksid politiseerunud. Aga nende töö on kujutlematu balansseerimine kristluse ja riigi nõudmiste vahel.

Samal ajal toimub noorsoo tulgas usuline ärkamine.

26--aastast üliõpilast Aleksander Ogorodnikoffi kiusati taga, kuna tema juures kogunes salk noori arutama usulisi küsimusi. Üks ta sõpradest saadeti vaimuhaiglasse. Üht gruppi kuulunud tüdrukut kiusati ja peksti tundmatute isikute poolt tänaval ja ta enda korteris.

Nõukogude usuelus on praegu kaks vastupidist tendentsi. Ühelt poolt toimub kasvav korruptsioon enne kõike administratiivsetes tippudes, teiseltpoolt kasvab usuline nälg nooruse hulgas. Ja leidub küllalt usklikke, kes võivad saada märtriteks.

Ameerika dollarid Vietnami

WASHINGTON — Miljonid dollarid on juba saadetud Ameerika Ühendriikidest kommunistliku Vietnami ülesehitamiseks, kuigi seadusega on keelatud selle rezhiimi abistamine, kelle vastu võideldes said kümne aasta kestel surma tuhanded ameeriklased. Raha saadetakse Vietnami internatsionaalsete finantsorganisatsioonide kaudu keda Ühendriigid tugevasti toetavad. „See on tagauks meie rahakottide juurde," ütles vabariiklane L. McDonald.

Ka teised Kongressi liikmed ja mitmed veteranide grupid on shokeeritud selle olukorra üle. International Monetary Fund on nõustunud juba 31 miljoni dollarilise laenuga Vietnamile.

Kuna Ühendriigid annavad sellest 23%, siis läks sellega Vietnamile USA-st 7 miljonit dollarit.

Teine suurem laen Vietnamile anti Asian Development Panga summadest, kokku 44,6 miljonit dollarit, kus Ühendriikide osa on 16,3%.

Lisaks on praegu kaalumisel World Panga juhatuses, anda suurim summa Vietnamile, mis võib olla kümneid miljoneid dollareid ja selles on 25% Ühendriikide raha.

American Legion on selliste laenude vastu, kuna ta ei nõustu toetusega Vietnamile kuni pole saadud tagasi seni teadmatuses olevad sõjavangid ja võitluses kaotsi läinud sõdurid.

Kuna Ühendriikide raha on juba voolanud Vietnami, siis on president Carter nõustunud Vietnami peaministri Pham Van Dongi ettepanekuga alustada läbirääkimisi normaalsete vahekordade jalule seadmiseks Washingtoni ja Hanoi vahel.

Märtsis anti ameeriklastele üle 11 ameerika sõduri jäänused, kuid üle 2500 sõduri on veel kadunud. Selletõttu on Ameerika sõjavangide ja kaotsi läinud isikute perekondade ühing rahuldamatu ja nõuab, et Ühendriigid ei tohiks anda mingit abi Vietnamile.

AMI

Kommentaar

Kes oleks võinud arvata, et selline väike murdvargus nagu seda oli Watergate'i majja sissetung Washingtonis võib tuua nii palju raha sisse? Sellega on teinud head äri kaks välkest „Washington Posti" reporterit, kes puhusid Watergate'i loo üles üle igasuguste dimensioonide, sellega on teinud suuri summasid filmikompanii, kes väntas „Washington Posti" reporterite raamatu põhjal filmi, sellega on teeninud sadu tuhandeid dollareid advokaadid, kes on kaitsenud Watergate'i süüdlasi ning sellega teevad nüüd veel lõppude-lõpuks tohutud summad televisiooni saatejamad ja troonilt tõngatud Watergate'i peategelane endine president Nixon, kes nõustus televisioonis andma intervjuu inglise reporterile David Frost'ile, saades selle eest mõningate andmete kohaselt kuni 1 miljon dollarit.

See pole mitte paha ja tekib isegi arvamine, et kas selle tühise asja ülespuhumise taga ei kummita äritegemise plaanid! Knid televisioonis anti siiski Watergate'i kohta dramaatiline „show" ja intervjueerija luges ette pikki süüdistustiraade endisele presidendile, kes võttis lõpuks omaks, et ta oli Watergate'i afääri avastamise puhul avalikult valetanud.

Võib-olla oli see Nixonist kergemeelsus, et ta läks televisiooni kaamerate ette seletusi andma mehele, kes oli detailides endise presidendi vastu süüdistusakti valmis kirjutanud ning nõudis temalt vastuste andmist paljudele psiidetailidele, milledel pole mingit tähtsust. Kuid miljon dollarit on miljon dollarit ja Nixon võttis selle raha eest talle määratud sauna vastu!

Nixon valmistas aga kahtlemata suure pettumuse oma vaenlastele, kes tõenäoliselt jälgisid sadistliku lõbuga endisele presidendile esitatud raskeid küsimusi. Nixon võttis omaks, et ta on valetanud ameerika rahvale, kuid ta ütles, et ta on teinud seda poliitilistel põhjustel. Ning üldiselt on teada, et valetamist poliitilistel põhjustel ei peeta süüteoks. Enne Nixoni on valetanud sajad ja tuhanded poliitikud ja riigimehed ning seda tehakse ka praegu ja edaspidi. Tarvitseb ainult jälgida valimiskampaania ajal antud suuresõnalisi lubadusi, millede täitmisele pärast valimisi keegi enam ei mõtle.

Kui Nixoni vaenlased arvasid, et endist presidenti on võimalik televisioonikaamerate ees täielikult nurka suruda, siis nad eksisid. Nixon oli sunnitud mõningates küsimustes järele andma ning tunnistama, et ta on teinud eksisammu, kuid ta jäi põhiliselt ikkagi selleks kangekaelseks ja murdumatuks meheks, kes kinnitas miljonitele vaatajatele, et temale on tehtud Watergate'i asja ülespuhumisega rasket ülekohut.

AMI

Skautide-gaidide üleskutse

1977 on Kanadas eesti gaidide ja skautide suurlaagri aasta. See on juba kuues Kanadas toimuv suurlaager, millest võtavad osa kõikide eesti gaid- ja skautüksuste liikmed Kanadas ning ka külalisi väljaspoolt, kokku umbes pool tuhat noort ja juhti. Suurlaager toimub Kotkajärvel 16.—24. juulil 1977 ja suurlaagri nimeks on KOTKAJÄRVE 77.

Nii nagu varem toimunud suurlaagrite korral, pöördume ka seekord eesti ühiskonna organisatsioonide, ettevõtete, vabakutseliste ja üksikisikute poole palvega toetada majanduslikult meie ettevõtet. Teeme seda teadmises, et eesti ühiskond on alati olnud meie noorte ürituste suhtes vastutulelik ja abivalmis. Oleme kindlad, et ka seekordse suurlaagri korraldamisel ei keelata meile abistavat kätt. Kõik osavõtvad noored ja juhid tasuvad oma isikliku laagrimaksu, kuid sellest ei piisa kõikide nii suure ürituste kulude katmiseks ning suurlaagri programmi edukaks läbiviimiseks.

Noorte juhid on juba pikemat aega olnud tihedas töös suurlaagri ettevalmistamisel. Nende tööd ja panust ei ole võimalik dollaritesse arvestada, sest kõik see toimub vabast ajast, heast tahtest ning soovist pakkuda meie noortele head suurlaagrit eesti vaimu, keele ja kultuuri alalhoidmiseks ning noorte arendamiseks tublideks inimesteks ja headeks eestlasteks. Oleksime väga tänulikud, kui ka Teie annaksite omapoolse panuse väärika ning jõukohase toetusega.

Kui soovite oma toetust tulumaksust vabastada, siis palume tshekk kirjutada National Estonian Foundation of Canada nimele. Kui seda ei soovita, siis Suurlaager Kotkajärve nimele.

Täname Teid juba ette!
Heade gaidi- ja skauditervitustega,

EESTI GAIDIDE
MALEV KANADAS
Tiia Kütt, ngdr
Maleva juht

EESTI SKAUTIDE
MALEV KANADAS
Silver Kask, skm
Maleva juht

SUURLAAGER
KOTKAJÄRVE 77
Ivar Nippak, nskm
Suurlaagri juht

Lugeja kirjutab:

Noorte aastad ja teised noored

Kui Noorte Aasta mõte algatati, siis nähti selles idees kõigi eesti noorte koondamist ja eesti rahvusliku tegevuse juurde toomist. Leiti, et noori tuleb siduda oma rahvaga ja hakata natukehaaval neile üle andma vanema põlve kohustusi. Et noorte hulk oleks suur, selleks tuleks kõiki eesti noori üksteisega siduda ja neid, kes seni kõrvale on jäänud, tuua oma rahva juurde.

Nüüd on Noorte Aasta mitmel viisil ja eriaegadel väljakuulutatud ja mõnel juhul need ei kattugi üksteisega. Torontos kuulutati välja Skautlike Noorte Aasta. Viimane vorm on muidugi lihtsam ja piiritletum, see ei tähenda muud kui juba skautlusse organiseerunud noortele tähelepanu pühendamist.

Lahinglipp Eesti Arhiivile Ühendriikides

Laupäeval, 30. aprillil toimus Lakewoodi Eesti Võitlejate Ühingu kevadpidu, kus Eesti Arhiivile Ühendriikides anti üle omaaegne eesti üksuse lahinglipp. Üleantav lipp kandis teksti: „1. gren. rügement" ja see oli rüütliristikandja H. Riipalu üksuse lipuks. Selle lahinglipu tõi Taanist kaasa Palma Kastein, kes oli ka lipu üleandjaks.

Tekib aga küsimus, millisesse Noorte Aastasse kuuluvad meie noortekoorid, teised noorte organiseeritud vormid ja need noored kes eesti skautlusse ei kuulu. Kas Skautliku Noorte Aasta väljakuulutamisega need veelgi rohkem eraldatakse teistest eesti noortest?

A.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

14. ja 15. mail on valvearstiks dr. Pahapill, tel. 921-7777.

Eestlased ei sekku Austraalia sisepoliitikasse

Austraalia Balti Nõukogu, milline käesoleval aastal asub Adelaide'is, kaalus leedu esindajate ettepanekul poolehoiuavalduse saatmist Balti Nõukogu nimel eelmise töölisvalitsuse majandusministri Bill Haydenile, tema piiridlustes Töölispartei juhi kohale. Eestlaste esindajate seisukoht küsimuses oli kategooriliselt eitav, kuna Austraalia Eesti Seltside Liit ei soovi sekkuda ühe poliitilise partei sisevõitlustesse, mõlline partei ei ole näidanud sõbralikkust meie maa vabadusvõitluses. Lisaks eestlaste esindaja R. Ollino suulisele protestile esitati hiljem leedu ja läti esindajaile Liidu juhatuse nimel kirjalik eitav seisukoht.

Küsimus tuleb kaalumisele uuesti komitee järgneval koosolekul.

Cantate Domino kontsert

Taevaminemispühal, neljapäeval 19. mail, kell 8 õ. toimub Peetri kirikus Cantate Domino kontsert Charles Kipper'i juhatusel, orelil Inga-Pia Korjus.

Taevaminemispüha on meie rahvale endistel aegadel olnud vägagi armas — ja möödunud aastalgi oli kirikutäis kuulajaid samal tähtpäeval Cantate Domino kontserti jälgimas. See oli kauni püha auväärne pühitsemine.

Kontserdil esitatakse koorijuhile, koorile ja kuulajaskonnale südamelähedasi laule, nii kaasaegset kui klassilist heliloomingut, uudse palana Kalju Raid'i „Hõõgamine" Ernst Enno sõnadele. Kogu kava täidab Cantate Domino koos oma solistidega, meie koguduse organisti kaasabil. Palvus õpetaja Oskar Puhm'ilt.

Cantate Domino'l on plaanis külastada Lääneranniku Eesti Päevi — ja esineda iseseisva kontserdiga Vancouveris. Selle väärika plaani teostamine on reisirahade arvel küllaltki kulukas ning vajab heatahtlikku materjaalset tuge paljudelt, eriti neilt, kes vaimuliku laulu viljelemist ja Cantate Domino muusikalisi püüdlusi toetavad.

Südamlik teretulemast! — ja vaikne soov, et meie laul heliseks südamest südamesse, avaks taeva õnnistuse ja avaks ka helded käed annetamiseks ning meie laulumatka toetamiseks.

CANTATE DOMINO JUHATUS

Mihkel Hennoste „Läänlaste poliitika" väljaandmisel

Austraalia Eesti Seltside Liit kaalutleb välja anda Liidu juhatusliikme Mihkel Hennoste poolt koostatud broshüüri „Läänlaste poliitika", mis kuulmist mööda käsitab sündmusi seoses Teise maailmasõjaga. Liidu juhatus kommenteerib teost äärmiselt tähtsana ja huvitavana, kuid kas teose avaldamine on siiski otstarbekohane ja vajalik Liidu tagasihoidlike resursside juures, on veel küsimusjärgus.

EERIK PURJE

KINDLUSTUSBÜROO

Kõik kindlustusliigid

958 Broadview Ave., Suite 203

Toronto, Ont. M4K 2R6

Tel. 461-8900

H. KIRIK
Insurance Agency

KINDLUSTUSED

23 WESTMORE Dr., Suite 209
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

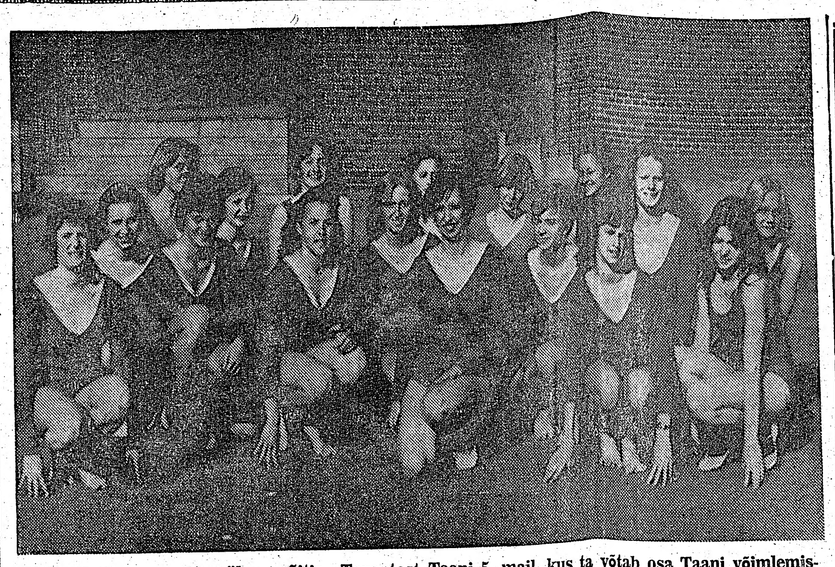

Kalev-Estienne noorte rühm sõitis Torontost Taani 5. mail, kus ta võtab osa Taani võimlemispidustustest koos soome, rootsi, shoti, saksamaa, belgia ja jaapani võimlejatega. Rühm jõuab Torontosse tagasi 13. mail. Rühmavanemana sõidab kaasa D. Pajos. Pildil noorte rühm enne väljasõitu.

Eesti Kodu pidulik avamine juunis või juulis

Eesti Abistamiskomitee varanduste seis 3 milj. dollarit

Möödunud neljapäeval peeti Eesti Maja väikses saalis tagasihoidliku osavõtjaskonnaga Eesti Abistamiskomitee Kanadas korraline aastapeakoosolek. EAK möödunud aastane tegevus on olnud erakordselt tähendusrikas kuna selle aja jooksul on valminud 4-miljoniline Eesti Kodu. Peakoosolekul oli uue ehituse valmimine teatud määral elevust tekitav, päriti andmeid sisseastumise korra, aegade ja maksutingimuste kohta. Koosolekut juhatas põhikirja kohaselt esimees A. Sepa ja protokollis sekretär R. Künnapuu.

1976. aruannete osas märgiti tegevuse poolel tavakohaste ürituste ja aktsioonide jätkamist, millest alles äsja teostus noorte talentide õhtu. Eesti Kodu ehitusprojekti tõttu on möödunud aasta olnud väga töörohke kuna ehitus viidi sel aastal katuse alla.

Kassaaruanne näitas tulude poolel 32.519.28 dollarit, mis ületas eelarve peagu 14.000 dollari võrra.

Tulude poolel oli väga suure tõusuga kaupade turustamisest saadud sissetulek, ületades peagu kahekordselt eelmise aasta oma.

Selle on tinginud äriruumide alla korrusele toomine ja igapäevane lahtiolek.

Toetusi on maksetud Saksamaa eestlastele $2,315.00, Türgimaa eestlastele, Sõjainvaliidide Ü. E. Päevadele toomiseks, Taara vanadekodu eestlastele, Jõekääru Laste suvekodule, T. E. S. Täienduskoolile ja Eesti Lasteaiale, eesti skautide ja gaidide malevaile, Eesti Keskнõukogule Kanadas ja üksikisikuile, kelledele on antud toetust kokku $1200 suuruses.

1976. a. ülejääk oli $17.753.22, mis pärast maamaksu ja siselaenude protsente jätab puhastuluks $16.319.

Sellest arvestati Puhkekodu fondi $5.000.

EAK on muutunud väga jõukaks, varanduste seis oli 31. dets. 3.048.838 dollarit, kus peaosa on kinnisvaral 91.649 dollarit ja Eesti Kodu ehitusprojektil 2.300.471 dollari suuruses.

Aruannete juures tehtud sõnavõttudest ja seletustest selgus, et äri alla korrusele tulek on igati olnud õigustatud.

Eesti Kodu ehitusprojekti aruande juures laekur H. Urm andis seletusi tegelike kulude ja eelarve vahekorrast, arvates et tõenäoliselt on võimalik ehitust lõpetada 3.700.000 kuni 3.800.000 dollari piirides. Siiani on siiski selgunud, et esialgses eelarves ettenähtud summat ei ületata, vaid jäädakse selle piiridesse. Ta tõi näiteid üksikute kulupostide ettenägemata suurest tõusust, kuid teised on jälle palju madalamaks osutunud.

Kui tsemendivalu läks maksma $110.000 rohkem, siis torustik on maksnud vähem $40.000 ja müüritöö $70.000 võrra.

Selletõttu on säilinud tasakaal.

J. Herma andis lühikese ülevaate korterite müügist ja avaldas arvamist, et kui mööbel näidiskorterisse kohale tuleb, siis võib imestada kui kauniks elu Eesti kodus muutub. Väikese põrandapinna korvab mitmete üldruumide kasutamise võimalus.

Samuti andis seletust tööde juhataja L. Kolk, puudutades ehituse valmimise aega ja kõrvaruumide kasutamisele võtmise võimalust. Ta arvas, et kahe nädala pärast saavad osa inimesi juba sisse asuda. Raskusi on olnud kompaniidega, kes pole täitnud lubadusi õigeaegselt tehtavaks tööks, kuid maikuu lõpuks peaks kõik olema lõpetatud.

1977. a. tegevuskava vaadeldes ütles esimees A. Sepa, et abistamise osas ei saa olla suuri muudatusi, sest vaevalt praegune juhatus suudab uusi ülesandeid juurde võtta. Kui Eesti Kodu on lõpetatud, asutakse Eesti Puhkekodu kavandamisele. Äri osas praegune ärijuht J. Ramjalg lahkub ja pr. Ederma võtab selle koha üle. Eelmiste aastate eesk. jul toimub ka tänavu korjandus, loterii, noorte talentide õhtu.

Muret tekitab aga suure varanduse hooldamine, milleks o- va- ja nooremaid inimesi, kes võtaksid töö oma õlgadele.

Tulevikus peaks mõtlema nooremate juurdetoomisele.

Kavas on ka uute kodude pidulik avamine, kas juuni lõpul või juuli alguses, kui kõik tööd on valmis, sest sellesarnast suurt projekti eestlased vaevalt võõrsil teistkordselt katsuvad teha.

Puudutades toetuse andmist, ütles ta, et inimesed, kes toetust vajavad peaksid oma abivajadusega EAK poole pöörduma. Ka on võimalik Saksamaale saadetavate toetussummade suurendamine.

Uus eelarve 1977. aastaks on ettenähtud 25.500 dollarit. Eesti Kodu osas jäi maksma varemini koostatud eelarve, kuna ehitustööd on alles teoksil.

Valimistel valiti vanuse tõttu välja langenud juhatusliikmed Leida Kiilaspea, T. Nõmmik, A. Kuul, A. Ruusauk ja R. Künnapuu ühel häälel tagasi, et võimaldada sellel koostöövaimuga ja kohusetundlikul juhatusel oma suurt projekti lõpule viia. Juhatusliikmete kandidaatideks valiti Olga Kraav, J. Roos ja B. Lõbu. Revisjonikomisjon valiti endises koosseisus, kuhu kuuluvad J. Lepp, J. Tents ja Helvi Kõva, tagasi.

Välisrevidendiks valiti K. Irs, kes on oma tööd teinud mitmel aastal tasuta, mille eest koosolek talle avaldas tänu tugeva aplausiga.

Koosolekul algatatud küsimuste all arutleti uude Eesti Kodusse sissekolimisega seoses olevaid küsimusi. Esimees A. Sepa ütles, et juhatus püüab teha oma parima nii, et kõik korterid oleksid õigel ajal valmis.

Nagu R. Künnapuu mainis, on sissekolimise käiku aeglustanud vastava aktsiate õiguse saamine, mis aga peaks paari nädala jooksul lahenema. Maja on rajatud aktiaühingu põhimõttel, kuhu sisseasumisel iga korteri omanik peab ostma teatud ulatuses aktsiaid.

Seletusi anti ka puhkekodu vormi suhtes, milleks juhatus on valinud nn. „nursing home" tüübi, mis jätab omanikule suhteliselt suurema vabaduse. Praegu tuleb aga lõpule viia suur ehitus. Praegune laenuandja on põhimõtteliselt nõus ka uue ehituse korral abistama.

Majanduslikust olukorrast oleneb tulevase vanadekodu suurus, personali arv ja luksuslikkus.

Praegu on veel palju lahtisi otsi, nii ei saa millestki kindalt rääkida. Targem on Eesti Kodu enne lõpetada ja seni teha vaid teoreetilisi kavandamisi puhkekodu osas. Kui Eesti Kodus kõik korterid müüakse, siis annab see puhkekodule vajaliku summa aluskapitaliks. Sellejuures jääb puhkekodu EAK täielikuks omanduseks. Samuti on EAK omanduses veel kolm müümata krunti, milles pole lõplikku otsust tehtud. EAK pole rutanud nende müügiga, hoides neid ettenägelikult tagatiseks uute laenude tegemise puhul.

Küsimusi oli veel mitmesuguseid detailsema iseloomuga, mis puudutasid majade ümbrust, aktsiate ostuaega ja puhkekodu sisemist korda.

Läbirääkimiste all võttis E. Rande sõna, mainides, et tema kui EAK liikme vastu on EKN-u poolt suunatud insinueeriva ilmega informatsioon.

Prof. dr. M. Kaups tutvustab Minnesotas etnilisi gruppe

Dr. Matti Kaups, kes on geograafia professoriks Duluthis, Minn. oli 19. aprillil peakõnelejaks St. Louis'i maakonna Ajaloo Seltsi kokkutulekul Duluthis. Sel puhul märgitakse ajakirjanduses, et dr. M. Kaups on eriti huvitatud etnoloogiast ja et ta seepärast esines kõnega teemal: „Immigrandid, kes saabusid Duluthi ja St. Louisi maakonda". Lisatakse ka, et temale annetati hiljuti Rootsi kuninga poolt medal tema teenete eest Rootsi-Ameerika suhete arendamisel.

Duluthist teatatakse, et prof. dr. M. Kaupsi korraldusel toimub veel käesoleval aastal Duluthis jugoslaavlastele erikonverents. Järgmisel, 1978. aastal, on tal kavas etnilistest gruppidest erikonverentsi korraldamine itaallastele. 1979. a. järgneks neile Balti konverents. Need konverentsid toimuvad enamuses osariigi valitsuse projektide raames ja toetusel. Duluthi eestlased märgivad, et Balti konverentsi korraldamise, teokssaamise eel pöörduvad kas nemad või dr. M. Kaups E. Rahvuskomitee poole New Yorgis, kaasaaitamiseks, et konverents igati õnnestuks ja täidaks Balti vabariikide tutvustamisel loodetud osa.

VES

KUNSTINÄITUS TIIU KADAKA LILLEMAALIDEST

Toronto avalikkude raamatukogude FOREST HILLI OSAKONNAS 700 Eglinton Ave. W., 3.—30. maini, 1977.

Näitus avatud: esmasp., teisip., neljap. ja reedeti kl. 10—20.30, ja kolmap. ning laupäeviti kl. 9—17.00.

SISSEPÄÄS MAKSUTA.

Kutseid ei saadeta. **Teretulemast kõigile!**

Põud ja tolm preerias

REGINA — Preerias on olnud tolmutorme, kus tolmupilved on tõusnud kuni 10.000 jala kõrgusele ja vähendanud nähtavuse alla miilile. Neid torme pole nähtud enam paljudel aastatel, kuid nüüd on peagu igapäevased. Põhjuseks on tugevad tuuled ja kauaaegne põud, mille põhjustas talvine lume puudus. Olukord muutub just siis eriti halvaks kui maapind on soe ja külmad õhuvoolud liiguvad üleval.

Möödunud nädalal tõusis tuulekiirus kuni 80 km tunnis. See tõstis üles tolmupilvi ja vähendas Saskatoonist lõunasse asuval Kanada nisuväljadel nähtavuse väga väikseks.

Seal pole peagu olnud ei lund ega vihma pärast möödunud augustikuud.

See oli kuivem talv pärast 1912. aastat põhjustades veepuudust ja üldist põuda, mis ohustab viljasaaki. Olukord aga meenutab vanadele farmeritele 1930-daid aastaid, mil preeria oli muudetud tolmuvaagnaks.

Saskatchewani provintsivalitsus on viimastel nädalatel aidanud farmereid täita nende tiike suurtest kaugustest vett pumbates.

Siiani pole vilja olukord siiski veel tõsiselt ohustatud, aga kui tugevad tuuled ja põud püsivad, siis võib mulla tuiskamine kutsuda esile tõsiseid probleeme.

Lembit Kooritsa komöödia Austraalias

Adelaide'i Eesti Teater Austraalias esitas aprilli lõpul Ühendriikides elava eesti muusikamehe ja -õpetaja Lembit Kooritsa näidendi „Külaline Eestist". Kaua aega polevat sellist rahvahulka eesti teatrietendusel olnud, kuna komöödia ajakohane nimi olevat köitnud. Lavastaja ja lavakujundaja osi täitis Ilvi Kald, osalised Linda Sookõla, Ilvi Kald, Valter Sookõla, Osvald Randva, Kai-Salme Ranniko, Boris-Lembit Neeme, Ly-Ingrid Urb ja Osvald-Edmond Ranniko, kes kõik olid olnud head omal kohal, kuid eriti tõsteti esile Salme Ranniko ja Osvald Randla kujundust. Kodumaa eestlase riietusesemed ja reisikohver olidki pärit praegusest Eestist.

Näidend oli südamelähedane, sõnastus laitmatult lihtne ja mõistetav ning teema väga ajakohane, mis hoidis saali kogu aeg elevil, aplodeeriti soojalt ja tunti tänulikkust suure vaeva nägijaile, kelle energiavarud on olnud kadestatavad.

„Külaline Eestist" esietendus toimus 4. veebr. sel aastal Chicagos. L. Koorits on hakanud viljakalt lavateoseid looma, pärast kahte muusikali „Kõrgemasse seltskonda" ja „Mees vibunoolega", on ta kirjutanud nimetatud komöödia, valmis on juba „Diplomeeritud tuhvlialune", mis pole veel lavale jõudnud ja kavatsusel on juba uus näidend „Saadiku tütar".

◎ Turismimatkale New Yorki saabus Stokholmis elunev Evald Uustalu. Ta peatus ins. Karl Hirve perekonnas, tehes matka Montreali, kohtamiseks sõpradega. Tagasi saabunud New Yorki alustab ta mai esimesel poolel tagasireisi koju. Rohkesti kohtamisi oli tal EÜS Põhjala liikmetega ja veel alles jäänud omaaegsete välisministeeriumi teenistujatega.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$28.—	$30.—
Poolaastas	$14.50	$15.50
Veerandaastas	$ 8.—	$ 8.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$46.—	$51.—
Poolaastas	$23.50	$26.—
Veerandaastas	$12.50	$14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $60.—, poolaastas $30.50, veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „____" _____ 197____. Tellimise katteks lisan $ _____ siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi _____

Aadress _____

KALLIST MEEST, VENDA, ÕEMEEST JA TÄDIMEEST

KALJO LAANEMETS'a

sündinud 27. veebruaril 1924 Tallinnas
surnud 8. mail 1977 Torontos

mälestavad sügavas leinas

abikaasa LEIDA
LIIA MINHOF perekonnaga Eestis
FRIEDA O'BRIEN abikaasaga
ELLI TÕNOPA abikaasaga
VALVE SIRK
JÜRI TÕNOPA perekonnaga

Kuigi meist Sa lahkud —
tea, me keskel jääd.
Muld ei suuda matta
mälestust Sust hääd.

ARMAST

GUSTAV TAIMLA't

sündinud 19. augustil 1908 Keilas
surnud 6. mail 1977 Torontos

„Kuigi mu liha lõpeb
ja mu süda ka,
siiski oled Sina,
Jumal, mu südamekalju —
ja mu osa igavesti."
Laul 73:26

mälestab jällenägemise lootuses

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

UNUSTAMATUT HEAD SÕPRA

GUSTAV TAIMLA't

leinab

Koju mind viige,
kus see rahukallas!

V. MAITLOO abikaasaga

ARMAST SÕPRA

GUSTAV TAIMLA't

mälestab

HARTVIG VANASELJA perekonnaga

OOTAMATULT SURMA LÄBI LAHKUNUD KALLIST SÕPRA JA HEAD NAABRIT

KALJO LAANEMETS'a

mälestavad sügavas leinas

MARINA ja ARNOLD PFLUG
VALVE ja SULEV MARTIN
KLARA ja RUDOLF MEEMAN
ELLA ja ALFRED KORJUS perekonnaga
ALIDE ja KARL KARUKS
HILDA ja HELMUTH RANDLEP perekonnaga
STELLA SOOÄÄR lastega
NADEZHDA EIER
BORIS RAHE

OOTAMATULT LAHKUNUD KALLIST TÄDIPOEGA JA SUGULAST

ENDEL SUSI

surnud 7. mail 1977 Peterborough'is, Ontarios

mälestavad sügavas leinas

RITA
SIIRI perekonnaga
TÕNU abikaasaga

Puhka rahus!

KALLIST VENDA JA LELLE

ENDEL HENDRIK SUSI

surnud 7. mail 1977

mälestavad leinas

LEMBIT abikaasaga
HELVE ARRO perekonnaga

KAUAAEGSET KAASTÖÖLIST

ARNOLD TAMBOOM'i

mälestavad kurbuses

TÖÖKAASLASED RYERSON POLYTECHNICAL INSTITUTE'IST

Ilmus

KALEVIPOEG

Õppe- ja tööraamat
Hind $2.50
Saadaval VABA EESTLASES
Abistamiskomitees
kooliõhtutel Eesti Majas
Postiteel: L. Marley, 149 Bishop Ave. Willowdale, Ont. M2M 1Z7
Postikulu 50 c

ARMAST SÕPRA

ARNOLD TAMBOOM'i

sündinud 6. detsembril 1909 Harjumaal
surnud 8. mail 1977 Torontos

mälestavad leinas

O. PÕDER
M. MUSTLA
E. MATIISEN
R. LEET abikaasaga
A. SOEVERE perekonnaga
E. LEPPIK perekonnaga
G. URB abikaasaga

Puhka rahus!

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBILIIGET

ARNOLD TAMBOOM'i

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS JA BRIDZHIRING

ARMAST SÕPRA

KLARA KOPPEL'it

sündinud 24. augustil 1897 Saaremaal
surnud 20. aprillil 1977 Pärnumaal

mälestavad leinas

ELSA SEEPERE
MAIMU ja LIA perekondadega USA-s

Murray E. Newbigging

MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 ⊙ 489-8902

Töökoht vanema kursuse üliõpilasele

Tartu Instituut vajab ühte vanema kursuse üliõpilast 11 nädalaks. Töö on bibliograafiline, peamiselt erakogudes olevate trükiste ja arhiivmaterjali katalogiseerimiseks. Töö nõuab hoolt ja täpsust. Keelte oskus, selge käekiri ja masinkiri ning huvi sellise töö vastu on vajalikud. Tasu on 110 dollarit nädalas. Palk on lubatud Ontario Ministry of Culture and Recreation poolt Experience '77 — Programme 40 alusel.

Eestikeelsed sooviavaldused, kus on lühidalt näidetud praegust stuudiumi järku, õpitud keeli jne. palutakse kirjutada käsitsi ja saata kohe Tartu Instituudi sekretärile, dr. E. Aruja, 37 Groveland Crescent, Don Mills, Ontario M3A 3C4.

National Trust
REALTOR

Kinnisvara müügi või ostu korral helistage

R. TOOTS

tel. 487-3333

Kingad Lääne-Saksamaalt ⊙ Tel. 533-8122

Prantsusmaalt, Austriast
Naiste ja meeste kingad.
Ekstra laiad suurused,
ka jalatoega

Patacsi Shoe Salon
480 Bloor W., Toronto 4, Ont.

KIRIKUD

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich.
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853.

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 15. mail kell 1.30.

Õpetaja kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

TAEVAMINEMISPÜHA jumalateenistus pühapäeval, 15. mail kell 11 hommikul. Viiulil Marianne Urke.

PIIBLITUND kell 10 hommikul. Pühapäevakool. Lastekoori harjutus.

Noortekoori „LOOTUS" KEVAD-KONTSERT 15. mail kell 7 õhtul Lembit Avessoni juhatusel. Kirikukorjandus.

TAEVAMINEMISPÜHA KONTSERT neljapäeval, 19. mail kell 8 õhtul. Cantate Domino Charles Kipper'i juhatusel. Orelil Inga-Pia Korjus. Kirikukorjandus.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
17 Frank Cresc.
Toronto 176
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühapäeval, 15. mail JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.
Pühapäeval, 22. mail JUMALATEENISTUS kell 4 p. l.
ÕPETAJA KÕNETUNNID igal teisipäeval ja neljapäeval kella 6—8 õhtul kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
362 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühapäeval 15. mail kell 11 homm JUMALATEENISTUS. Kõneleb rev. G. B. Derkatch.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391
„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 15. mail kell 10.15 pühapäevakool, kell 11 JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid: „Sa ei tohi tappa". Segakoor. Kell 6 õ. kõneleb dr. Taimi Proos Vancouverist, noorte orkester.

HAMILTONIS pühap., 15. mail kell 3 p. l. JUMALATEENISTUS YMCA saalis. Kõneleb K. Raid, vaimulik muusika.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Rüdmik
P. O. Box 234, Toronto 18, Ont.
Tel. 233-5390
USUSÕNUMI RAADIOJUMALATEENISTUSED igal pühapäeval, homm. kell 9.30—10.00 lainel CHIC-790 kc.

Raadiojutluse teema 15. mail: „TÄIELIK KRISTLANE".

Laup., 14. mail kell 7 õ. PIIBLITUND, kõneleb dr. M. Leesment.

Pühap., 15. mail kell 3 p. l. JUMALATEENISTUS, lauluettekanded. Jutlustab G. Pitka.

Lastekoor Toronto Eesti Maja laval emadepäeval esinemas. Foto: J. Kreilis

Teile kuulub . . .

(Algus lhk. 1)

Teised õpetajad nõudsid rohkem küll kodumaatundmist, küll „õ" ja „ö" tähtede erinevust, nii et tekkis küsimus, kas esimesed kuus aastat on selle vaeva väärt. Keskkoolis aga sai juurde palju uusi sõpru ja õppetöö tihti vestluse vormis oli huvitavam. Tagasivaadatuna on aeg möödunud liiga kiiresti. Lahkumise kurvastusega jääb aga rõõm, et oleme **õppinud oma rahva ajalugu, mille eest täname õpetajaid ja vanemad, kes aitasid meid pikal õppeteel.**

Tervituste osas märkis Koolikomitee esimees H. Lupp, et kooli lõpetamisel tuleb tähelepanu suunata eesti emale; kelle hoole tõttu on 34 noort võinud ellu astuda, olles uhkuseks eesti rahvale.

Tänutäheks koolis rakendunud õpetajaile eesotsas koolijuhataja E. Marteniga, annetati õpetajaile Lydia Aruvald'ile, Endla Komile, Ene Lüdigile, Aino Müllerbeckile, H. Ründvale ja abiõppejõududele A. Liik'ile, A. Saarele, Anne Tüllile, Ellen Tüllile ja H. Valterile ning eelmise aasta õpetajale Inge Tork'ile ja kooli sekretärile Leida Marleyle õpilaste poolt lilli ja kinke.

Koolikomitee esimees aga tänas iga õpetajat tugeva käesurvega.

Igale lõpetajale anti preemia XI lennu lõpetajate preemiafondi annetusi teinud organisatsioonide poolt, kus EKN preemiaid Anneli Järvelile (kiitusega) ja Tiiu Vaiklale (kiitusega) andis üle H. Lupp; T. E. Ühispanga preemiad Ingrid Piilile, Ava Kiilaspeale, Epp Otsale ja Kristiina Meipoomile (kõik kiitusega lõpetajad) andis üle juhatuse esimees V. Ernesaks; T. E. Seltsi preemiad Susan Silmale, Tormi Jõgedale, Robert Kivile ja Linda Kukele (kõik kiitusega lõpetajad) andis üle seltsi esimees V. Poolsaar; korp! Rotalia preemiad Ene Tombakule, Mihkel Tombakule, Aili Merike Kivile (kõik kiitusega lõpetajad) ja Helle Ehvertile ning Eesti Korporatsioonide Liidu preemiad Linda Turule, Leena Vaiklale, Triinu Mölderile ja Ena Meriorgile andis üle koolikomitee esimees H. Lupp; E. Üliõpilaste Seltsi preemiad Aimi Ilvesele, Tiina Toopile, Ann Augile ja Ingrid Birkile andis üle E. Altosaar; Eesti Rahvuslaste Kogu Kanadas preemiad Eda Aderile, Ellen Heinele, Mark Kannile ja Mark Kassile, Eesti Spordiselts „Kalevi" preemiad Indrek Koopile, Tiina Pajosele, Toomas Rajale ja Mark Saarele ja Elsa Vellneri preemiad Ingrid Sepale, Tiina Tammele, Lea Varesele ja Robert Vessmannile andis üle H. Lupp.

Oma lõppsõnas koolikomitee esimees H. Lupp avaldas tänu kõigile, kes aktust on aidanud sisustada ja läbi viia. Samuti ta avaldas tänu eesti organisatsioonidele, kes oma annetustega tunnustust andnud eesti kooli tööle.

Edasi käsitles ta möödunud nädalal toimunud Ontario peaminister W. Davise juures toimunud etniliste rahvusgruppide keskorganisatsioonide esindajate kokkutulekut, kus Ontario valitsuse uus koolipoliitika rahvusgruppide oma keeleliste koolide küsimuses leidis arutelu.

Otseselt see ei puuduta eesti keskkooli, kuid puudutab meie algkooli.

Keskkool on aga paar kuud olnud juba tõsises töös Ontario koolivalitsusega. Neile on tõlkimisel eesti keskkooli kavad, kuna tahetakse meie keskkoolile saada nn. „credit-õigusi". Kui läheb nii nagu me soovime, siis on meil tagantjärgi õigus neid anda kui selleks on huvi olemas. Eesti keskkooli lõpetamine annaks igale 3 „credit-punkti".

„Arvatakse, et eesti koolid on kuivad asjad, kuid noorte tööd annavad erineva mulje. Ta luges ette ühe lõpetaja kodanikuõpetuse testiosa, kus selgus kuivõrd teadlikeks eestlasteks on noored koolis kasvatatud. „Olen eestlane, sest meie vanemad kasvatasid meid eestlasteks, ma pean eestlasega abiellumа, siis ei kao eesti keel, pean uskuma eesti elujõusse ja Eesti Vabariigi taastamisse," kirjutas noor, milliseid sõnu kogu osavõtjaskond kinnitas Eesti hümniga.

Aktusel oli teadustajaks Helen Sadul. Pärast aktust läksid teiste klasside õpilased klassi oma tunnistuste kättesaamiseks, et uuesti suurde saali tulla kus toimus noorte ja vanemate ühine koosviibimine.

Balti riigid venelastele veetlevaks välismaailmaks

Vladimir Bukovski kohtas Torontos Balti keskorganisatsioonide esindajatega

Torontos toimunud Ameerika Psühhiaatrilise Ühingu konverentsi puhul viibis Torontos tuntud vene dissident Vladimir Bukovski, kes esines konverentsil ka ettekandega Vene psühhiaatriliste asutuste kasutamisest poliitiliseks terroriseerimiseks kommunistliku rezhiimi poolt. V. Bukovski Torontos viibimisel said temaga kokku eesti, läti ja leedu keskorganisatsioonide esindajad esitades temale mitmesuguseid küsimusi poliitilise olukorra kohta Venemaal.

Vladimir Bukovski, kes vahetati Venemaalt välja Tshiili kommunistide juhi vastu, on alles 34-aastane, kuid oma elust on ta viibinud 11 aastat Vene vangilaagrites ja kinnipeetuna psühhiaatrilistes asutustes. Vangilaagrites viibimisest jutustas ta elust Permi vangilaagris nr. 75, kus ta kohtus ka paljude poliitiliste vangidega Balti riikidest.

Permi vangilaagris oli palju ukrainlasi ja balti rahvastest kõige rohkem leedulasi, vähemal arvul eestlasi ja lätlasi.

Eestlasi olnud seal 6 või 7 isikut. Nimeliselt on meelde jäänud kaasvang Valdman, kellest on ka teateid ilmunud eesti ajakirjanduses. Kord vangilaagrites on endiselt range, kuid siiski natuke pehmem Stalini ajaga võrreldes. Nüüd ei lasta vange just otse surra, vaid antakse niipalju toitu ja arstiabi, et vangid tööjõuna püsiks. Raskete elutingimuste pärast olid mitmeid näljastreike.

Mis puutub üldisemalt venelaste Balti riikidesse suhtumisse,

siis Balti riigid on venelastele nagu välismaaks ja neid ei vaadata nagu Venemaa osana, kuna nad on kultuuriliselt Venemaast väga erinevad.

Baltimaid tahetakse palju külastada, nende kaudu läänemaailma näha.

V. Bukovski on kaua aega viibinud mitmesugustes psühhiaatrilistes asutustes, ka Moskva kurikuulsas Serbski instituudis. Teda on pikajaliste uurimistega tahetud vaimuhaigeks tunnistada, kuid see ei ole õnnestunud ja ta on lõpuks siiski tunnistatud terveks. Vaimuhaiglatesse paigutamise eesmärgiks on poliitilisi teisitimõtlejaid vaimselt murda, et nad loobuksid rezhiimivastasest tegevusest.

Kõnelusel V. Bukovski'ga käsitati Venemaal esinevaid vastupanuliikumisi ja inimõiguste nõudmisi ning Helsingi deklaratsiooni põhimõtete rakendamise küsimust.

Helsingi deklaratsiooni inimõiguste osa on kommunistliku Venemaa poolt omasugune pettus.

Sealne rezhiim ei teosta neid põhimõtteid. Kuid nõudmine inimõiguste järele on Venemaal suurenenud ja on moodustatud mitmeid gruppe, kes nõuavad Helsingi deklaratsiooni põhimõtete täitmist. Neid gruppe tuleb moraalselt toetada.

Nagu V. Bukovski märkis, on Venemaal tagakiusatuid võimalik sellega abistada, et seal toimuvat poliitilist tagakiusamist läänemaailmas järjekindlalt avalikkuse ette tuuakse ja inimõiguste puudumist Venemaal rõhutatakse. Vaba maailma avalikkuse surve tuleb kasuks Venemaal tagakiusatuile ja seda survet peaks suurendatama. Belgradi konverents annab selleks võimaluse.

Belgradi konverentsil peaksid läänemaad jõuliselt välja astuma, et kommunistlik Venemaa täidaks Helsingi deklaratsiooni põhimõtteid.

Vangilaagrites olevate isikute abistamise küsimuses märkis V. Bukovski, et pakkide saatmisega neid ei saa abistada. Pakke võivad vangid saada alles siis, kui pool karistusaega on täis, ja siis ka ainult üks pakk aastas. Tähelepanu tuleks pöörata vangistatute perekondade abistamisele.

Venemaa sisemise arengu suhtes oli V. Bukovski sooviks, et seal esinev vabadusnõuete liikumine levineks laiematesse hulkadesse, mis sunniks valitsust sellega rohkem arvestama.

V. Bukovskil on praegu käsil raamatu kirjutamine oma kogemustest. See ilmub Inglismaal, kuhu ta elama asub.

N. Liidu ajakirjanikke kahtlustatakse spionaazhis

OTTAWA — Ottawas on saanud teatavaks, et RCMP ohvitserid on pöördunud mõningate Ottawas tegutsevate kanada ajakirjanike poole ja avaldanud soovi, et nad siponeeriksid nõukogude ajakirjanike järgi. Naisajakirjanik Kitty McKinsey tegi teatavaks, et tema poole on pööranud RCMP ohvitser Jeff Hemming spioneerimise ettepanekuga. Kitty McKinsey räägib vene keelt ning on sooritanud ringreise N. Liidus. Ta mainib, et ta on keeldunud RCMP ettepanekust.

Kanada kohtuminister Francis Fox mainis ajakirjanikele antud intervjuul, et RCMP on volitatud kõigi Kanada kodanike poole pöörduma oma ülesannete edukaks sooritamiseks.

Fox kinnitas hiljem parlamendis, et RCMP jatkab tulevikus samasuguste kontaktide otsimist nende välisajakirjanike tegevuse silmas pidamiseks, keda kahtlustatakse spioneerimises.

Olgu mainitud, et Kanadast on juba varem välja saadetud N. Liidu ajakirjanikke keda on kahtlustatud spioneerimises. Vene ajakirjanike hulgas leidub isikuid, kellede suhtes valitseb kahtlus, et nad ei ole üldse ajakirjanikud vaid hästi väljatreenitud salaluure agendid, kes omavad peaiegi ohvitseri kraadi.

VABA EESTLANE vahendab tellimisi

Eesti Kokaraamat

273 lk.

Eesti ja inglise keeles — Koostanud Viivi Piirisild

Hind $5.— + saatekulu 50 c. Tellimised saata slt. ja raamatud postitatakse Los Angeles'is, Californias.

The Estonian Cookbook

o Ohio osariigi ülikoolis Columbuses, Ohio õppejõuna töötav dr. Maia Pank-Mertz esines Kanadas, Alberta provintsi õpetajate ühingu kutsel Kanada õpetajate konverentsil Edmontonis kõnega teemal „Strategics for Reaching the Adolescent Reader". Dr. Mai Pank-Mertz, lauljatar Maret Panki noorem tütar, on avaldanud rea artikleid teaduslikes ajakirjades. Ta esineb ka esmaspäeviti raadios õpilastele.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühapäeval, 15. mail kell 5 p. l. JUMALATEENISTUS.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

U. Vesingi võitis treeningturniiri

Neljapäeval, 19. mail algusega kell 7 õhtul toimub Toronto Eesti Majas järjekordne treeninguturniir maletajatele, millest seekord osa võtavad ka soome maletajad. Osavõtumaks 18 aastastele ja vanematele 1 dollar, noortele tasuta. Palutakse kaasa võtta malendid ja malekellad.

Eelmise treeninguturniiri võitis U. Vesingi, kes üle pikema ajavahemiku on taas ilmunud võistlusmaletajate ridadesse. Võitja saavutas 5 punkti. Teiseks tuli 14-aastane I. Liitoja 4 punktiga, 3. ja 4. koha jagasid E. Talve ja B. Bookfeldt 3 punktiga, 5. ja 6. koha J. Järve ja H. Loorits 2 punktiga ning seitsmendaks tuli H. Pintson 1 punktiga. Noorimaks osavõtjaks oli 10-aastane A. Loorits.

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

WASAGA BEACH
Müüa suvila Oakview Beachis. Naabrid eestlased.
Helistada pärast 8 õhtul Rosen, tel. 1-705-429-2184.

MÜÜA
5-ruumiline KORRAS MAJA 165 miili Torontost põhja poole, Burks Falls. Küsitav hind $13.000.—. Informatsioon tel. 755-2522

SPETSIAALNE ODAVMÜÜK
20—50% HINNAALANDUST riiderestidelt, klaaskaupadelt, roostevaba nugadelt-kahvlitelt-lusikatelt — sortidelt, milliseid enam ei valmistata.
SUOMI-AITTA
ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 o TELEFON 483-6650
Ari lahtioleku ajad: teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30 ja laup. 9.30—5.30. Esmaspäeviti suletud.

SPORT

Kalevi Suusaklubi edukas tegevusaasta

Pühapäeval, 17. aprillil peeti Kalevi Suusaklubi talvise hooaja viimane kokkutulek Toronto Eesti Maja Noorteruumis. Klubil on 121 liiget, kellest kohal oli 51.

Koosoleku avas Suusaklubi esimees Peter Pajos, tervitades kohalviibivat ESS Kalev'i esimeest Riki Rassi ja kõiki klubikaaslasi. Ta tutvustas uutele liikmetele klubi juhatust ja andis sõna edasi klubi abiesimees Mark Olo'le, kes andis aruande klubi 1976/77 tegevusest. Klubi liikmeid on Muskoka Loppetist osa võtnud juba 7 aastat. 1977. a. jaanuaris toimunud Loppetil oli neid registreeritud 52. 30 km sõitsid läbi 18 liiget ja 8 km 23 liiget. Poiste 16 ja alla klassis oli klubi liikmetest ainuke võistlussõitja 13-aastane Riki Tae, saavutades 14. koha ajaga 43.09.

8 km meeste matkasõidul tuli esimeseks klubi liige Rein Vares, ajaga 40.19 ja kolmandale kohale Peet Vähi ajaga 41.17.

Kalev'i Suusaklubi astus ka Southern Ontario Division'i liikmeks, mille liikmekaardiga on klubi liikmetel õigus osa võtta Ontarios toimuvatest suusavõistlustest.

1977. a. Põhja-Ameerika Balti Suusapäeva korraldamine lasus tänavu „Kalev'i" Suusaklubi õlgadel. Korraldamisel aitas kaasa aga ka Eesti Suusaklubi liikmeid. Mäesuusatamisest võttis osa 9 klubi liiget, murdmaa suusatamisest 24 liiget. Majanduslikult lõppesid võistlused kahjuga, peamiselt just murdmaa osas, kuna osavõtjate arv oli seal allpool ootusi. Läti päritoluga murdmaa suusatajad puudusid täielikult.

Loenguid kanadalastele murdmaa suusaspordi kohta on talve jooksul raamatukogudes peetud neli korda.

Lektoriteks olid Peeter Pajos, Riki Rass ja Martin Jõgi. Sellega on klubi annud oma panuse ka Kanada ühiskonnale.

Järgnevalt jagati välja klubiliikmete Balti Murdmaa ja klubi oma Suusapäeva võistluste medalid. Kohvi juues jälgiti huviga Lembit Saare häid valguspilte viimasest Muskoka Loppetist ja Agu Kiili lühifilme suusastiilidest ning 1969. a. Udora Soome murdmaa võistlustest.

Suusaklubi esimees P. Pajos tänas lõpuks kõiki isikuid, kes aitasid kaasa nii Balti kui ka oma klubi võistluste heaks korraldamisele,

eriti esile tuues järgmisi isikuid: Kulno Veskoja, Helmut Jaaguste, Agu Kiili, Ilmar Sambla, Asko Kütti, Lembit Saar, Raul Olo, Pearu Tamm, Tiia Kütt ja Paulette Tae.

Uus 400 kg mees Eestis

STOKHOLM — Pärast Jaan Taltsi tekkis nagu tühemik eesti tõstespordis, kus keegi järelekasvust temani ei küündinud. Nüüd näib tema jälgedesse astuvat üleraskekaallane Toivo Kurg, Tartu sportlane, kes 8. aprillil astus 400-kilo-meeste klubisse, s.o. ta saavutas kahe tõstega 400 kilo.

◐ Kirk Vesterstein Duluthist, Minn., Paul Vestersteini poeg, võttis osa mini-mootorrataste võidusõidu maailma-meistri-võistlustest neljas klassis. Võistlused toimusid Trabuco Canyonis, Kalifornias. K. Vesterstein kvalifitseerus varem üheks parimaks mini-mootorrataste võistlustel noortele Wisconsinis ja Minnesotas. Seekord võistles ta kolmel alal Honda-XR-75 rattal ja ühel Suzuki RM-100 rattal.

„Havai lill" viiakse Ühendriikidesse

Kanada Eesti Rahvusteater, kes tõi Torontos kahel õhtul lavale suure menuga P. Abrahami opereti „Havai lill", viib selle mai teisel poolel külalisetendusena ka Ameerika Ühendriikidesse. Etendused toimuvad Lakewoodis 21. mail ja New Yorgis 22. mail (viimases koolimaja aulas 57 St. ja 2 Ave.). Lavastajaks on Lydia Vohu, orkestrijuhiks P. P. Lüdig kuna kaasosaliseks on ka Heinz Riivald Lakewoodist.

RISTSÕNA NR. 930

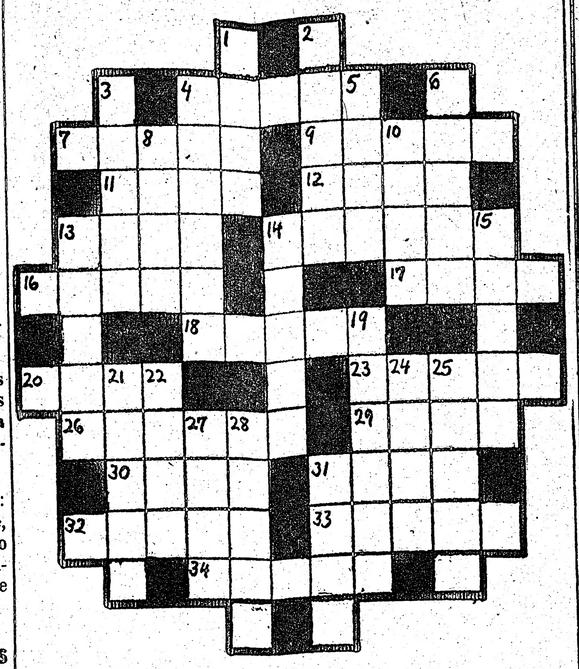

Põikread: 4. Tainataoline mass, 7. Tagaotsas, 9. Naiskuju „Kalevipojas", 11. Kalapüügiriist, 12. Kartlikud, 13. Kleepuv aine, 14. Asjad, 16. Silmapaistev eesti kultuuritegelane 19. sajandil, 17. Rohkem, 18. Kaalub palju, 20. Linn Etioopias, 23. Pole ilus, 26. Aabrami poeg, 29. Nihkumine, 30. Kõrge ehitis, 31. Naisenimi, 32. Aadlitiitel, 33. Järv ja kanal Soomes, 34. Sagimine.

Püstread: 1. Laeva osa, 2. Peal, küljes, 3. Kajas, 4. Sõjaline kaitseehitis, 5. Hinnaline ese, 6. Sadamalinn Saksamaal, 8. Koht, 10. Tasase pinnaga, 13. Natuke, 14. Fordi automärk, 15. Renessansiajastu kuulus kirjanik, 19. Eesti paremaid jalgpallureid minevikus, 21. Truu, 22. Armastusjumal, 24. Ei riku meest, 25. Kaunistame, 27. Mõistuses, 28. Ettejõudnud olek, 31. Eesruum.

RISTSÕNA NR. 929 LAHENDUS

Põikread: 1. Usk, 4. Kross, 7. LSD, 10. Kuub, 11. Kaua, 12. Uus, 13. Sügis, 16. Prs, 17. Stop, 18. Irin, 19. Raa, 20. Andid, 23. Kuu, 25. It, 26. Üle, 27. See, 28. Du, 29. Tas, 31. Ennem, 33. Ems, 34. Muhe, 35. Elda, 36. Pii, 37. Rohud, 40. Aju, 42. Ants, 43. Isad, 44. Ses, 45. Saare, 46. Idu.

Püstread: 1. Uku, 2. Suusatamine, 3. Kusta, 5. Rüü, 6. Sai, 7. Lapik, 8. Surnud majad, 9. Das, 13. Spaleer, 14. God, 15. Sidemed, 19. Rit, 21. Nen, 22. Ise, 24. Uus, 30. Suits, 32. Noh, 33. Edasi, 36. Pas, 38. Oka, 39. Uur, 41. Udu.

5-aastaks loaga läände

Leedu kirjandusloolane Tomas Venclova, kes sai loa okupatsioonivõimudelt Leedust läände sõitmiseks 5 aastaks, ja kes veebruaris saabus New Yorki, siirdus siit Kaliforniasse, Berkeleysse, kus ta asub õpetama kirjandust sealses ülikoolis. Läände saabunul jäid Leedusse abikaasa ja lapsed. Ta oli seal ka üheks Leedus loodud 5-liikmelise komisjoni liikmeks, kes kontrollisid Helsingi konverentsi deklaratsiooni täitmist N. Venes.

T. Venclova on avalikult kõnelnud Vene survest Leedus ja teravalt kritiseerinud sealset olukorda. Leedulased arvavad seepärast, et tal on võimata 5 a. pärast tagasi pöördumine okup. Leedusse.

T. Venclova on muuseas seletanud, et Venes ja okup. Leedus on teatud isikuil võimalik uurimistööde ja teiste eriülesannete täitmisel juurdepääs Läänes ilmuvaile raamatuile ja ajakirjandusele. See sünnib valju kontrolli all.

◐ Prof. dr. Ilmar Tammelo, kes mõne aasta eest kutsuti Sydneyst Austriasse Salzburgi ülikooli õigusfilosoofia korraliseks professoriks, murdis jaanuari lõpul ühel loengureisil Shveitsi St. Galleni ülikooli oma parema käe küünarluu. Aprilli algul oli käsi ikka veel lahas, kuna peenike luu on visa paranema.

„VABA EESTLASE" TALITUSES

RAAMATUID

müügil	Hind $	Saatekulu ¢
Ilme Ivandi — Pargi	2.50	35
Kuldne tammetõru — Näidendid ja ettekanded noortele	3.—	35
L. Wahtras — Liivaklass	2.50	15
Ravimtaimed, 250 retsepti	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	35
H. Michelson — Skautlikul teel	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö radadel	4.30	35
H. Michelson — Eesti radadelt	9.—	35
Eduard Krants — Lumeliitlased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Herbert Salu — Utoopia ja futuroloogia	4.50	25
Karin Saarsen — Lohengrini lahkumine	4.50	15
„Trilnu" ükskuumbreid	1.25	
K. Inno — Tartu University in Estonia	8.50	40
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	3.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Soomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	85
Leho Lumiste — Alamuse Andres — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Atlandi aknal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	5.30	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd II	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	3.80	40
T. Tamm — Need teod süüdistavad II	5.—	40
A. Käbin — Vaim ja muld	10.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	6.—	20

RAAMATUID LASTELE:

Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.50	50
Õpeta mind lugema I — (Õppe- ja tööraamat eelkooliealistele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	2.25	35

ARVI KORK

MEHHIKO TEEL

6.

Läksime leti äärde, süngetest bandido'dest mööda trügides, ja helistasime kella.

„Härrad Upping ja Kork Kanadast", teadustas Kiiv, „kui tohib paluda."

Lakutud juustega valgekuueline mees saatis meile silmanurgast altkulmu pilgu, aga ei näinud meist hoolivat.

„Un momentito", vastas ta. Üks momendikene. Ja siis lobises ta oma kahe süngenäolise sõbraga edasi, ilmselt oli tal jutt tähtsa koha pealt pooleli jäänud. Sellist asja ei saanud me ju kahele kaugelt-tulnud privaat-piilurile meeldida lasta!

Nõjatusin letiäärele ja võtsin poisil kuuenööbist kinni.

„Oiga!" ütlesin. See sõna ei tähenda mitte sedasama, mis meil eesti keeles, ma ei tahtnud mitte, et poiss järsku oigama hakkab. Ei, ma tahtsin, et ta mu juttu kuulaks.

„Tu, hijo de puta!" ütlesin ma talle, ja see on väga ränk solvamine, sest see tähendab hoorapoega — sedasama mis inglise keeli „son-of-a-whore". „Sa hoorapoeg, veidi kiirendust, kui tohib paluda, sest härrad on kaugelt tulnud, väsinud ja näljased — ja veidi nagu tigedad! Ja soovivad oma tube, sest neil on siin reservatsioon, said aru? Muy pronto!"

Ilmselt mu jutt mõjus, sest see hoorapojaks nimetatu kargas kraptsi tagajalule püsti, ütles: „Perdoneme!" mis tähendab, et ta palub vabandust, ja tegi kohe ja kiiresti mitu kerget kummardust. Ja hakkas siis kribinal-krabinal kartoteegis meie reservatsiooni otsima, kuna nüüd meie vastu letiserva nõjatusime ja süngetel sellidel igaks juhuks silma peal hoidsime.

„Senor Upping? Senor Kork? Ah, si ... por favor!" Ta oli leidnud meie reservatsioonid ja lükkas meile nüüd registratsioonikaardid nina alla.

Täitsime need ära, kuna vasknööbiline ametnik pealt vaatas.

„Siin, sõber", ütles Kiiv, nagu Humphrey Bogart vanades gangsterifilmides, taskust Kanadamaa kümnedollarilist võttes ja seda pooleks rebides, „kui meie eest hästi hoolitsed, saad teise poole kui minema hakkame." Ja ta ulatas poole rebitud rahast Senor Puta'le.

See mõjus sellile kui süst adrenaliini pehmesse kohta. Ta kargas meie ümber ringi, naerdes üle terve tõmmu näo ja jagas oma bandidonäolistele sõpradele käsklusi.

„Ruum number 418, härrade jaoks, pronto! Hoolitsege, et kõik oleks korras! Söögisaal ja ujula on kord allapool, Senores, samuti baar, kui soovite ... por favor, porr favoorrrr!"

Poisid haarasid meie kohvrid ja jooksid nendega lähedase lifti juurde. Me järgnesime, lohakalt ja non-chalantselt, cigarrod suunurgas ja kübarad kuklas. Ollakse ju härrad luksushotellis, kas pole? Sõitsime ühe majakorra kõrgemale ja siis jalutasime poistele järgi, mööda pikka galeriid. Vasakul pool oli ainult reeling, millest üle hüpates oleks jõutud kaktustega palistatud hotelli tagaaeda. Paremal pool oli usterida. Poisid tegid meile ukse number 418 lahkelt lahti ja kandsid meie kohvrid sisse. Keerasid õhujahutaja peale ja sulgesid klaasuksed, mis viisid välja rõdule. Ruum läks kohe mõnusalt jahedaks. Siis näidati meile nurgas asuvat jääkappi, mille jaoks oli eraldi võti, toavõtme külge kinnitatud. Kapp oli täis igasuguseid jooke. Inglise ja hispaania keele segus tehti meile selgeks, et härrad võivad end ise serveerida. Kui lahkumise juures pudelid tühjad on, lähevad need arvesse. Sest praegu, mu härrad, on need kõik täis.

Me arvasime, et see oli plaan missugune, ja andsime kummalegi kahekümneviie-sendise. Kui nad, altkulmu piiludes et oleks vist pidanud rohkem saama, aga siiski kummardudes, jalga lasksid, vaatasime me joogitagavarad üle. Jah, siin oli tõepoolest igat sorti kraami — kolme sorti õlut, viit sorti rummi, kesteab veel mitut erisorti muud joomaaega — kõik tillukestes pudelites, aga suurte pudelite hindadega.

Kanada rahasse ümber pandult olid need hinnad tõesti jahmatamapanevad. Pudel õlut maksis 90 senti (Kanadas 40), väike pudel Bacardi rummi kuus dollarit (Kanadas kolm ja pool), shoti viskit veel nimetamata. Aga me olime janused, seepärast me ei hoolinud. Võtsime kumbki pudeli „Aquila Dorada" õlut, ja Kiiv tõmbas ka ühe väikese rummi lahti.

„Ega need pudelid linna peal ikka nii palju maksa, see on hotellihind", arvas ta ise, „toome pärast linnast asemele. Kas need mehhiklased arvavad et kõik turistid on pea peale kukkunud, ehehee?"

Nojah, nagu pärast välja tuli, polnud meil seda tarviski teha, aga sel ajal me sellest veel midagi ei teadnud, olime süütud nagu äsjasündinud lapsukesed. Seepärast lasksime külmal joogil hea maitsta ja ma astusin rõdule, et kõrgelt mäelt linna vaadata.

Nagu õhujahutusega ruumi veranda-ukse lahti lükkasin, lõi väljast hirmus saunaleitsak vastu. Ka õhtu tulek ei paistnud siin maal ilma jahendavat. Aga ilus oli küll. Poolkaarse lahesopi ümber vilkusid tuled, lahel ankrus olevad laevad olid tuledega tikitud, silmapiiril vilkus tuletorn, ja mööda pikka keerlevat rannapuiestéed liikusid sajad valgustatud autod nagu tulussid. Paistis, et Acapulco oli meie jaoks terve oma ilutulestiku peale keeranud. Külm õllepudel rusikas jahe hotelliruum seljataga laskis kuumusegagi leppida. Ja sealsamas, mõni majakord allapool, sädeles tsement-terrassil suur ja sinine ujumisbassein, mille ümber parajasti tuled süttisid ja kus mõned saledad senoritat näisid end ujumisega amüseerivat.

„Kiiv mu poiss", ütlesin mina, „viska ujumispüksid jalga ja läheme allkorrale ujuma." Aga Kiiv ei paistnud asjast huvitatud, ta villis klaasiservast Bacardit ja torkis telefoni kallal.

„Mine sina", vastas ta, „mul on siin paar kõnet teha."

No hea küll, mõeldud tehtud. Panin ujumispüksid jalga, viskasin Hispaniamaalt ostetud „serapé" ümber õlgade ja lükkasin sandaalid jalga, sest siin oli üks „gringo", kes oli Mehhikomaa asjade jaoks ette valmistatud, olles olnud Hispaanias ja sealt vastavat varustust kaasa toonud.

Ujumisbassein, kuhu mind lift kohale toimetas, oli mõned majakorrad allpool ja selle servas asus igasuguste peenete jookidega täidetud baar. Võisid basseini karata, paar korda edasi-tagasi ujuda ja siis läbi vee baari äärde paterdada, kus ka veepoolsel küljel istmed asusid, poolest saadik vee all. Nii et kuuma päevaga võisid, ise kõhust saadik jahedas vees, endale tequila-kokteile otse basseinis hea last maitsta. Nii ma siis tegingi.

Vaevalt olin end baaripukile üles seadnud kui keegi hõikas:

„Hei, Harv — oled see tõesti sina?"

Vaatasin ringi. Teisel pool söörikujulist baari istus üks tuttava näoga sell puki otsas — mu vana sõber ja töökaaslane, detektiivosakonna konstaabel Bill McGuinn.

„Shhht!" ütlesin talle, sõrme põiki üle huulte asetades. Tahtsin, et ta oma hääle vaiksemaks summutaks. Oli siis igal mehel tarvis teada, et me Kanadamaa võmmid olime? Siis läksin ümber baarikaare ja istusin ta kõrvale, märgadest ujumispükstest hoolimata.

„How ya doin'?" küsis McGuinn üsna joobunud häälega, „ol' buddy, ol' pal?" Et kuidas sul läheb, vana sõber?

Ilmselt oli ta juba üsna tublisti pudelipõhja vaadanud.

„Mida sina siis pühitsed?" uurisin mina.

„Muresid uputan, kas tead, hikk", pomises McGuinn, „puhkus on läbi, raha on otsas, pean koju tagasi minema — buss viib mind varsti lennuväljale, ja sealt ..."

„Ja on kahju tagasi minna?"

„On ja ei ole ka ... see on üks neetud maa, see siin, sõber ... pealtpoolt kõik läigib ja lipitseb, aga altpoolt on mäda, just nii, mäda, kas tead ... Käisin paar päeva tagasi linnaservas jalutamas, nägin, kuidas sõdurid maju lammutasid — just nii, sõdurid, mitte ehitustöölised! Maju, ah mis majad need olid ... okstest ja plekkpurkidest onnid! Inimesed kihutati välja ja onnid löödi bulldooseritega lamedaks ... kes vastu vingus, sai püssikabaga hammastesse, jajah, just nagu nendes vanades Metsiku Lääne filmides ... Viva Zapata! Need tahmanäod elavad nimelt valitsuse maa peal, ja täitsa ilma lubadeta, lihtsalt lõid oma hiitid üles ja jäidki sinna, ja kuna seda maad sel momendil kellegil tarvis ei olnud, ei tuldud neid tülitama ... jäeti neid rahule, hikk! Aga pärast tuli tarvis sinna suurt turisti-hotelli ehitata, rikaste gringode tarvis nagu meie, kes maale valuutat toovad — siis öeldi, et välja, katsuge sandid et siit minema saate."

(Järgneb)

Tujuküllane Segakoori kevadball Hamiltonis

Hamiltoni Royal Connaught Hotelli ballisaali oli Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoori ja „Helletajate" kevadball toonud saali täie publikut, kelle hulgas oli ka välismaalastest sõpru ning muusika huvilisi. Eriti märgatav oli noorema generatsiooni arvukas osavõtt, mis lisas ballile nooruse hoogu ja meeldivat balli meeleolu.

Ballisaalis vaikse klaverihelide saatel, koorijuht O. Kopvillemilt, rivistus Segakoor ja esiridades noored nägusad „Helletajad", kõik nii kevadiselt kaunid ja rõõmsad. Kõigile tuntud näitleja ja laulumees Edgar Kink alustas õhtut tervitusega kõikidele kaugelt ja lähedalt, millele avalaulu na kõlas tervitus koorilt ja „Helletajatelt". Jatkuvas kavas olid vahelugemised E. Kingu vilunud kätes ning õhtune muusikaline kava oli seatud kahe noore — Kalle ja Malle — vahekorraga, milline sai alguse Eestis, laulus „Möldri neiu", soolo osa sopran Valve Tali. Järgnevalt selgitas noorte olukorda ettekanne „Kalle, Malle ja koera Muri" koorilt „Helletajatelt" ja klaverisaatega pr. Eva Rammo'lt. Järgnevalt esitasid „Helletajad" väga kõlavalt „Vikerkaar" ning edasi läks Kalle elukäik sõduripoisina, palaga „Kui Eesti rannikul" esitatud kooride poolt, milline aplausi osas naissüdame lähedane olevat, eriti ballil viibinud meespere mälestustes. Järgnes mineviku mälestustes küsimusega „Vast eile!" — esitatud solistide Valve Tali ja Olaf Kopvillemi ning „Helletajatega" ühiselt, millele vastuseks rindemeeste mälestuseks kõikide esituses „Põhja valge naine".

E. Kink oma vahelugemises selgitas pisut nüüd Kalle-Malle elukäiku, kus Kalle oli jõudnud oma eluteega Austriasse, Viini ja Malle elas lõbusamat elu „heal, armsas Rootsis", selle olukorra elgituseks laulsid kõigile tuntud ja armsaks saanud ödede paar — Valve Tali ja Hilda Sepp. O. Kopvillemi akordeoni saatel rootsi keelse laulu ning „lohutuseks Kallele" koos koori ja „Helletajatega" — „Viin, mu unelmate linn". „Vaese Kalle hingevõitlus" kajastus „Helletajate" ettekandes — „Seda ütlen ma", O. Kopvillemi akordeoni saatel. Kava eelviimase numbrina esitasid „Helletajad" B. Ruhno orkestri ja E. Rammo klaverisaatel „Blue Skies" ning Kallele-Mallele rõõmsaks lõpusooviks olid „Pulmapeo" helid koorilt, solistidelt, „Helletajatelt" klaveri saatel. Helide lõppedes soovis E. Kink lõbusat balli ja pulma meeleolu kõigile ülejäänud õhtuks, nii nagu seda sõnastati pulmalauluski. Tänu ja rõõmu tõendasid tugevad kiiduavaldusele Segakoorile, „Helletajatele", solistidele Valve Tali ja Hilda Sepp, Eva Rammo'le väga hea klaverisaate eest ja peo peategelasele — koorijuhile O. Kopvillem'ile, igale neist tänuks noorte poolt üle antud roosi kimbud.

B. Ruhno orkestri helidel tunti jalakeerutamisest rõõmu ning balli rahvale oli ka rikkalik loterii võitude laud ning õnn naeratas paljudele Toronto külalistelegi. Loterii võitude välja tõmbamisel olid abiks pr. ja hr. Aarlaht, kellel täitus samal päeval 30 aastat „ühise vankri vedamisel" ja pr. Virge-Kai Lindaja. Ball kestis hommikutundidesse ja jutuajamist jätkus veel pisut kaugemgi rõõmsa südame ja lauluhelid mõlkumas meeles. Hamiltoni ja ümbruskonna kaasmaalased on jällegi rikkamad ühe mõnusalt veedetud ning meeldejääva õhtu võrra.

„Helletajad" ja Segakoor esinemas kevadballil Hamiltonis.

50% ravimitest tuleb ravimtaimedest

Dr. V. Kasari ja dr. L. Kasari loengud Toronto Eesti Aiandusklubis

Toronto Eesti Aiandusklubi loenguõhtul 28. aprillil esinesid huvitavate loengutega ravimtaimedest arstiteadlased abielupaar dr. V. Kasari ja dr. L. Kasari. Loenguid kuulati suure huviga, kuna käsitamist leidsid ka mõned üldiselt tuntud taimed ja nende toime ravivahendeina. Anname allpool loengud edasi kokkuvõtlikul kujul.

Tänapäeva ravimitest suur osa, umbes 50%, tuleb loomulikest allikaist, s. t. taimedest. Nii näiteks kõigile nime järele tuntud aloest (Aloe vera), valmistatakse päevituse vedelikku. Selles samas aloes on radioloogid avastanud aineid, mis leevendavad kiirtusest tekkinud põletusi.

On avaldatud arvamist, et lähematel aastatel hakatakse panema rõhku ikka enam ja enam loomulikele looduse saadustele, sest rahva hulgas on tekkinud sügavam huvi loomulike toitainete ja ümbruse vastu, millest annab tõendust juba hulgaline „tervise poodide" asutamine ja nende järjest kasvav ostjaskond.

Samuti on teguriks täiendatud droogide ekstraheerimise viisid.

Kui külastada mõninga rohukompanii tootlusalasid, siis võib seal leida pallide viisi sisseveetud digitalis'e (verev sõrmkübar e. punane käokübar) hulki, mida kasvatatakse erilistes farmides (eriti Pennsylvania's) südamete ravimiseks; nii ka ipecac juuri Brasiiliast millega ravitakse teatud liiki amöübilisi kõhu-haigusi ja mille abil kutsutakse esile oksendamist mõningate mürgituste puhul; colchicum ehk meile tuntud harilik sügislill ehk hiline liilia ehk surma-sibul, millest ekstraheeritakse colchicin'i, mida juba vanad kreeklased tarvitasid podagra raviks.

Praegu on mitmed droogid vaatluse all vähjavastaseks võitluseks ja nii mõnigi kord otsides ühte ravimit „komistatakse" ainele, mis mõjub tõhusalt mingile teisele olukorrale. Nii kõneldakse, et 1925 üks kuulus Nigeeria nõiatohter kutsuti Inglismaale ravima seal haigestunud mõjukat Nigeeria riigimeest, kel oli mõistus läinud segamini. See nõiatohter oma rauwolfiaga, milles hiljem avastati vererõhku alandav toime, tegi palju parema töö kui tolleaegsed psühhiaatrid ühes moodsate ravimitega seda suutsid teha.

Rauwolfia nimi tuleneb 16. sajandi saksa arsti ja taimede uurija dr. Leonhard Rauwolf'i nimest.

Vähemalt 2500 aastat ennem dr. Rauwolf'i ravisid India arstid selle „ussi-juurega" haigusi, ussi-hammustusest kuni koolerani, kuid peamiselt tarvitasid nad seda vaimuhaiguste puhul ja alles pärast 1940, kui India teadlased olid isoleerinud sellest taimest mõjuained, huvitusid Läänemaailma keemikud sellest.

Nii kuulus Ciba ravimite tööstus alustas Rauwolfia alkaloidide produtseerimisega moodsate meetoditega ja nii on see ravim juba üksinda Ühendriikides pannud aluse mitmekümne miljonilisele tööstusharule — ja kõik see tuleneb muistsest India kuutõbiste ravimist.

Kuid mis veel tähtsam — rauwolfia inspireeris ka teiste närvisüsteemi mõjustavate ravimite uurimist, nii kokaiin — Coca puust meskalin — peyote'i kaktusest, marihuaana — hashis or cannabis.

Nimetada võiks veel Ergot — mis on rukki tungaltera — tarvitatakse emaka verejooksude ja teatud liiki peavalude puhul (Sandoz 1918).

Curare — tuntud noolemürk on tarvitusel nüüd teatud halvatuste ja musklite lõgestajana.

Ouabain — troopikalise Aafrika oda- ja noolemürk on kasutusel võimsa südame-ergutajana.

Calabar uba — Lääne-Aafrikast, millest valmistati surmavat jooki süü tõestamiseks suguharude kohtupidamises — andis moodsal uurimisel physostigmiini — silmaarstidele glaukoomi ravimisel.

Samuti taim, mille seemnetest vanade egiptlaste poolt pressiti kõhulahtistavat kastoorõli ja millega kasvab koos loomasöödaks kasutatav „velvet bean" — väänik ja millest keemikud leidsid mõjuaine L-Dopa'le — mis on tarvitusel Parkinsoni haiguse ravis.

Sajandeid on rahvad, eriti Lähis-Idas, tarvitanud hashisi, mida saadakse teatud kanepi õitest, uimastamiseks.

Nii leiame seda ka väga vanast Hiina ravimite raamatust Emperor Shen-Nung'i ajal umbes 2000 aastat e. Kr. kui n. n. toonikumi.

Inglismaale jõudis Cannabis (hashish, marihuaana) üle India 1840. kust ta edasi levis Euroopa kontinendile ja Ameerikasse, kus teda hakati tarvitama unetuse, peavalu, hambavalu ja haavandite puhul.

Praegu väga laialdaselt tarvitatav hormoon — Cortison — isoleeriti 1930. aastal lehma neerupealisest. Kuid peatselt selgus, et loomsed allikad ei rahuldanud pidevalt kasvavat nõudmist selle järele ja siis asuti ülemaailmsele aseaine otsingule ning nii avastati Mehhiko Yam (mugul) — Dioscorea perekonnast, mis nüüd on muutunud pea kõikide Cortisoni produktide algmaterjaliks.

Vastavalt Babüloonia ja Assüüria vanadele kirjadele on teada, et Sumeri rahvas kasutas „karupustikat" — Belladonnat, „koerapöörirohtu" — Hyoscyamust, „Mandrake't" — Mandragora't ja „okas-õuna" — Strammooniumi. Tänapäeva teadlased on avastanud nende ravitoime, mida seletatakse atropiini ja scopolamiini sisaldavusega, mis lõgestavad krampe ja ergutavad südant.

Vanad Egiptuse dokumendid mainivad paljusid ravimeid, mis on säilunud läbi aegade. Nii leiame järgmise nõuande karjuva imiku vaigistamiseks: „Võtta moonist seemne osa ja sellele lisada kärbse mustust seinalt ning kurnata".

Väljaarvatud kärbse mustus — vihjab see retsept samale paregoorikule, mida lastearstid tänapäeval kõhuvalu alla kannatavatele inikutele kirjutavad.

Egiptlased ravisid kanapimedust praetud härja maksaga, mis on tänapäeval tuntud vitamiina A poolest. Ka panid nad hallitavat leiba mädanevate haavade peal ja sõid seda mitmete sisehaiguste puhul — olles nii meie antibiootikute — penitsilliini ja teiste pioneerid.

Üks populaarsemaid moodsaist ravimeist on pärit muistsest Hiinast nimelt — efedriin, mis saadakse taimest Ephedra Sinica. Hiinas on tema nimi MA HUANG ja teda tarvitati hingamishäirete nagu astma ja heinanohu — puhul.

Andide indiaanlased tarvitasid Coca lehti, et panna vastu mitmesugustele füüsilistele pingutustele. Sellest isoleerisid teadlased Cocain'i, mida tänapäeval tarvitatakse mitmeks otstarbeks. Samuti saadi Peruust chinchona koorest hiniini malaaria ravimiseks.

Saksa apteekriõpilane Friedrich Serturner isoleeris moonist toorooopiumi, mille mõjuaine ta nimetas morfiumiks.

Ajajooksul on biokeemikud arendanud ja isoleerinud väga mõjuvaid ravimeid ning nende ajel on arendatud sünteetilisi ehk kunstlikke ravimeid.

Nii on tarvitatud aastatuhandeid paju-koort reuma, närvivalude ravimiseks. Alles aastal 1820 avastati pajukoore mõjuaine ja nimetati Salicin'iks, mis tuletati puu ladinakeelsest nimest — Salix. Keemikud püüdsid parandada ja viimistleda Salicini — ning nii avastati 1899. aastal sünteetiline produkt, mida nad nimetasid Acetylsalicylic-happeks ehk Aspiriin'iks.

Ginseng — Panax, Panax Quiquefolium, Pannag. Sellest ravitaimest arvasime tarviliku olevat kõneleda sellepärast, et ta tänapäeval väga „moes" on. Miks üks või teine asi korraga populaarseks saab, on raske öelda; sageli kaob selline populaarsus jälle mõne aja pärast.

Ginseng on väga vana ja üks tähtsamaid ravimtaimi. Juba 3-dal sajandil e. Kr. mainitakse teda Hiina arstimite raamatus kui väärtuslikku ja tugevamõjulist ravimit. Hiina aadli hulgas peeti kõrge kvaliteediga ginsengi hindamatuks kingiks; ta arvati ravivat peagu kõiki haigusi (sellest ka ta nimi — Panax, tuletatud kreeka keelest — Kõikravija), toonikuna peeti teda säilitavat noort iga, parandavat vanaea puudusi ja väsimust, pikendavat eluiga ja suurendavat füüsilist ja vaimset jõudu. Ka Vanas Testamendis on mainitud teda kui tähtsat kaubavahendit.

MAARJAMAA kirjastusel ilmunud raamatud müügil Vaba Eestlase talituses

	Hind $
Anführung zu der Etnischen Sprach (Esimene katse eesti keele grammatika ja sõnaraamatu koostamiseks H. Stahli sulest aastal 1637)	2.70
Reedik Villem Willmanni „Valmid"	2.70
H. Salu — Eesti vanem kirjandus	2.70
Blaise Pascal — Mõtted	2.10
Antonio Possevino — Kiri Mantova hertsoginale	2.10
Arno Vihalemma „Kunstnik eesti kirjanduses"	2.10
Jüri Uluotsa „Eestlaste lepingud võõrastega XIII sajandil"	2.10
Uku Maasing „Udu Toonela jõelt"	5.25
„ „ „Piiridele Pyydes"	4.20
„poety estoni" — eesti luule antoloogia itaalia keeles	6.30
Vello Salo „Kristlik Rooma". Koos väikese Rooma plaaniga ja tähtsamate vaatamisväärsuste registriga	60¢
Kalju Lepik — Death has a Child's Eyes	4.30
Salasoo ja Salo — Välis-Eesti perioodika	2.70
V. Salo — Riik ja kirikud	2.70

Henry Miller 90-a.

Viis aastat tagasi arvasid Henry ja Marie Milleri sõbrad, et „Mammi" ja „Papi" oleksid nagu liiga vanad, et oma sünnipäevapidusid ise korraldada. Seepärast korraldasid sõbrad. „Papi" Miller kutsus siis kõiki oma 90-a. ja Mammi 85-a. sünnipäevale.

20. apr. täituski Henry Miller'il 90-a. Ja 24. aprillil kogunes üle 100 inimese õhtusöögile Georgia Hotelli ballisaali, et Marie Miller'i kutsel Henry Miller'i sünnipäeva tähistada.

Henry Miller, originaalselt Emberg, mille ta muutis kui ta esmakordselt Ameerika mandrile jõudis 1908. a., lõpetas omal ajal Rakvere linnakooli. Pages krooniuteenistuse eest Ameerikasse, kuid mõneaastase siinoleku järele läks tagasi kodumaale. Tuli Kanadasse 50 a. eest. Töötas metsatöölisena kuni pensionile minekuni. Abiellus Marie Emberg-Eelismäe'ga 1947. a.

Sünnipäevapeost võtsid osa ka Henry Miller'i sugulased Torontost, Ene-Liis Martens perekonnaga ja Aino Rooneem abikaasaga.

Telegraafi teel tervitasid kindral-kuberner, peaminister Trudeau, B. C. peaminister Bennett, mitmed parlamendiliikmed ja Vancouveri linnapea, kes märkis ka Henry Milleri 50-a. Vancouveri.s. Telegrammid luges ette Alar Olljum.

Munakoksimise võistlus Austraalias

Ülestõusmise esimesel pühal toimus Austraalias Thirlmere Naisringi poolt korraldatud piduõhtu kohalikus eestlaste majas. Ettekandelises osas laulsid Uve Linholm, Ülo Saar, ja Ingrid Kallas duette ja soololaule. Järgnevalt esitati lühinäidend muusikal „Viru seltsimajas", mille libretto ja lavastus oli Leonore Hindreuselt. Osalised olid L. Hindreus, U. Linholm, A. Rebane, E. Villig ja M. Villig, klaveril saatis M. Orle.

Huvi keskpunktiks sel kireva eeskavaga õhtul oli munade koksimise võistlus, mille võitis Polikarpus Sydneyst.

Suuliselt tõid tervitusi Vancouveri eesti org-de esindajad Boris Tesnov j. t. ning sõprade poolt dr. Maldus Marits, kapt. Evald Past jne. Rudolf Olljum laulis Adele Unt'i loodud tervituselaulu. Õpetaja Karl Laantee pidas südamlik ku palve. Mart Laanemäe mängis klaveril H. Tobias-Duesbergi „Neli variatsiooni vanale eesti viisile" ja Beethoveni „Bagatelle".

Juubilar tänas külalisi huumoririkka sõnavõtuga ning kutsus kõiki külalisi tagasi 95. a. sünnipäeva peole.

T. L.

Thunder Bay's tegutseva Lyons Dance Team'i noorim liige Jeordie Pierre tantsib Torontos Native Canadian Centre'i värviküllasel avapidustusel. Centre on Toronto 25.000 pealisele pärismaalasele kohtamiskohaks ning seal on korraldatud nõuanded ja vabaaja veetmise võimalused pärismaalastele. Mitmesuguste programmide eesmärgiks on luua paremat üksteise mõistmist indiaanlaste ja kogukonna vahel.

Globe and Mail'i foto

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
483-6308, 429-4944

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 10. mail 1977 — Tuesday, May 10, 1977

KIREV MAAILM

NEW YORK — Pillamisel reklaamiga ei ole ameeriklastel piire. Üks firma tahtis teha oma „Hero"-nimelisele uudsele seebile hiigelreklaami, milleks valmistati tohututes mõõtmetes seep, mis pidi seisma kuskil dramaatilises maastikus rahvahulkade keskel. Kuna Ameerikas sobivat kohta ei leitud, viidi hiigelseep Jugoslaaviase, kus palgati ühtlasi 2000 ekstrat seepi „jumaldama". Kohale toodi muidugi ka reklaamidirektori personal, tv-filmi lavastaja, kaameramehed ja paljud teised vajalikud asjamehed. Kui ülesvõtteks oli kõik valmis, puhkes raske vihmasadu ning „seep" hakkas mäeveerul vajuma. Võtted katkestati, palgatud ekstrad saadeti minema ja seep viidi Iisraeli, kus leiti veel parem dramaatiline maastik. Seal valmistati ka uus „Hero" hiigelseep. Kogu selle tohutu ettevõtte tulemusena valminud film jooksis vaid 60 sekundit. 15 reklaam-etenduse järele võeti film tv-saadetest ära, kuna ilmnes, et uudne seep rikub naiste käsi.

DENVER — „Seksikad" juuksuriärid on tekkinud Arizonasse, kirjutab „Moneysworth". Uudsetesse äridesse pääsevad vaid aasta-kunded (maks $50 aastas), kelledel lõigatakse juukseid ja aetakse habet „striptiisitajate" poolt, kes serveerivad ka jooke. Pärast tööd naisjuuksurid lähevad lavakesele ja esitavad 10-minutilise seksika etenduse.

EDINBURGH — Üks mees kohalikus bussis oli väga üllatanud kui noor naine nõudis, et ta oma istekoha temale loovutaks, öeldes, et pole enam ühtki dzhentelmeni järgi. Mees jäi edasi istuma ja vastas: „Kahju, aga te peate püsti seisma. Esiteks, et te olete küllalt vana, et jaksate seista, teiseks ma olen sellel kohal juba istumas, ja kolmandaks, et Sex Discrimination Act ütleb, et pole enam ühtki daami järel."

NEW YORK — Kui kõrged kohvihinnad on teid välja vihastanud, võite ise hakata kodus kohvi kasvatama. Põllumajandusministeeriumi ekspert Paul Soderholm kinnitab, et vähemalt üht sorti kohvipuud on võimalik Ameerikas oma toas kasvatada. See on puu, mida tuntakse nime all Coffee Arabica. Taim kasvab 5—6 jalga kõrgeks ja hakkab vilja kandma kolmeaastase kasvamisaja järele. Iga puu annab umbes kolm naela kohviube aastas.

NEW YORK — Ameerika kirikute sissetulekud oma ettevõtetest on maksuvabad, kuid need on suuremad kui General Motorsi, American Telephone & Telegraphi, Standard Oili ja Fordi tulud kokku. On asutatud ka ebatavalisi ususekte, mille heaks tehakse korjandusi ja mis tihti omavad ettevõtteid, kuid juriidiliselt ei ole võimalik neid maksu alla panna, kuna ettevõtted on seotud usuga. Viimastel aastatel on käimas intensiivsem aktsioon kirikute ettevõtete maksustamiseks, kuid selle läbiviimiseks on vähe väljavaateid, sest jõukad kirikumehed omavad häid sidemeid seadusetegijate keskel.

KÖLN — Kölnis elav abielupaar on olnud nii kiindunud suudlemisse, et need on kokku arvestanud mitu korda nad on suudelnud oma peagu neli aastat kestnud abielu ajal. Tulemus oli 100.240 Brigitta ja Wolfgang Dettmer, kes mõlemad on 30-aastased, kohtusid 1973. veebruaris ja abiellusid peatselt. Samas nad otsustasid arvata kokku kõik suudlused. Nüüd on neli aastat suudeldud ja kokkuvõtte järgi on nad suudelnud keskmiselt 70 korda päevas. Hammikul nad suudlesid 15 korda, enne lõunat jälle 15 korda, pärast lõunat jälle 15 korda ja õhtul tõusis suudluste arv 25-le. Pärast neljaaastast abielu on nad jätnud arvestamise, aga ei mitte suudlemise.

Laas Leivat Balti Liidu esimeheks

Venelased plaanitsevad Belgradi konverentsi edasilükkamist

Möödunud kolmapäeval Torontos toimunud Balti Liidu koosolekul läks liidu juhtimine roteerimise korras eestlaste kätte ning kolme rahvuse koostööorganisatsiooni esimeheks valiti Eestlaste Kesknõukogu Kanadas väliskomisjoni esimees Laas Leivat. Üksmeelses meeleolus toimunud koosolekul käsitati põhjalikumalt eelolevat Belgradi konverentsi ning muid jooksvaid küsimusi.

Koosolekul kanti ette eelmise koosoleku protokoll, eelmise tegevusaasta aruanne, ettekanded kohtadelt, Balti Naiste Nõukogu ülevaade ja majanduslik aruanne, mille esitas liidu senine laekur V. Raiend.

Valimistel läks liidu juhtimine eestlaste kätte ning esimees Laas Leivati kõrval valiti eestlastest veel juhatusesse A. Tinits abiesimehena, E. Altosaar sekretärina ja pr. H. Aruja, kes on Balti Naiste Nõukogu esinaine.

Lätlastest valiti abiesimeheks L. Lukss ja leedulastest J. Simanavicius. Lätlane I. Leimanis valiti laekuriks ja leedulane Masionis ametita juhatuse liikmeks.

Tegevuskava esitamisele kriipsutas L. Leivat eriti alla eeloleva ühise küüditamispäeva organiseerimist ja avaldas lootust, et sellest osavõt on elav. Ta puudutas ka juunikuus kavandatavat Belgradi konverentsi ja mainis, et selleks on koostamisel vajalikud memorandumid.

Laas Leivat

Belgradi konverentsi kohta liigub praegu kuuldusi, et venelased kavatsevad seda kokkutulekut edasi lükata järgmisele aastale, kuna praegune rahvusvaheline õhkkond on neile ebasoodne sellise konverentsi korraldamiseks.

Planeeritakse ka Balti Liidu ja Ülemaailmse Balti Nõukogu ühiskoosolekut kusagil Kanada—Ühendriikide piiril ja üldist Kanada Balti rahvusgruppide keskorganisatsioonide liikmete konverentsi. Eriti käsitati koosolekul Kanada parlamendiliikme David MacDonaldi (konservatiiv Prince Edward Islandilt) ettepanekut välisabi ära lõikamiseks nendelt riikidelt, kes ei austa inimõigusi.

7. aprillil tähistasid Alma ja Karl Koplused oma kuldpulma Torontos rohkearvuliste sugulaste ja sõprade juuresolekul. Just 7. aprillil I Ülestõusmie pühal 1927. a. laulatas Tartus Maarja koguduse pastor Funge Karl Kopluse ja Alma Kama abiellu ja see side on olnud nii tugev, et on poolsada aastat püsinud. Noorpaar jäi esialgul Tartusse, aga asus 1. mail 1928. a. Pärnusse, kust nad ka alustasid oma põgeniku teekonda, mis neid tõi Kanadasse kus K. Koplus on olnud tuntud oma iseseisva ettevõttega polstertööde alal.

Toetasid EKN-u tegevust

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust on käesoleval tegevusaastal 1977. a. jaanuarist kuni 30. aprillini oma panusega majanduslikult toetanud alljärgnevad kaasmaalased:

Aado Alfred, Emilie Aloe, A. Altosaar, B. Alvet, N. Arget, Alide Asmus, M. ja K. Astok, T. ja J. Auksi, V. ja H. Avarlaid.

Oskar Birkenbaum, Meery Devergnas, K. Edur, Eesti Selts Kitcheneris, Mati Epner, R. Gutbach.

Einar Heinmaa, Elmar Herman, J. Hiiuväin, Uno Ilves.

A. Jurs, Olev Jõgeda, Kalju Jõgi, Virve Jõgi, Henn ja Lii Jõgeva, Enno Järve.

T. Kalm, Edgar Kalvik, Kristjan Kangro, Julius Karelson, Hilda Karniol, Eddy Karometer, Leonida Kask, Silver Kask, Peeter Kass, Olev Kaunismaa, H. Kesker, Nelly Kess, Jaan Kiis, O. Kivioja, Avo Klaas, J. Klaas, E. J. Koop, Arno Koppel, I. Kurrusk, A. Kõre, J. Kõrgemaa, Jaan Kõverik, Helena Kägu.

A. Laanvere, Mirlanda Leetsmann, M. Lepik, Paul Lepik, O. Lepik, Oskar Lepik, William Lepik, Paul Lepmets, Vassili Lepmets, Enno Lepnurm, Adolf Lind, H. Linnard, Londoni Eesti Selts, Aksel ja Tiiu Loorpere.

Harald ja Valve Mandel, Kaius Meipoom, A. Meliste, Ado Meri, Ann Mets, Juhan Mets, L. Mijal, Arthur ja Ellen Mäehans, H. Mänd, Friedrich ja Vaida Möller, Oscar Müllerbeck.

M. Niinvee, V. Niit, M. Niitenberg.

Oskar Oja, Rudolf Olljum, V. Olving, Kaalep Ots, Meta ja Oskar Otto.

Leo Paap, J. Paidra, Aino Pello, „Pensionärid", L. Peters, Helen Peterson, R. Piibe, L. Ploom, Ed. Poom, A. ja F. Pruul, Johanna Päts, Rein Päären.

August Raag, Mihkel Raedla, Arvi ja Leida Randlepp, I. Rammo, H. ja A. Ratas, August Reesalu, Kaspar Rebane, Eugen ja Eugenie Reial, K. Reidak, L. Rennu, J. Ridal, S. Riives, Endel Ruberg, A. Rungi, Henn Ründva.

K. Saar, Saarlaste Ühing, J. Saarniit, Rudo ja Linda Saidla, Voldemar Salurand, L. Sepa, Selma Sepp, Harald Seren, A. Siimson, E. Siivik, Erna Sildva, R. Sinisalu, Henry Sormus, Alma Spuhl, St. Catharinesi Eesti Selts, Urmas Suits, Johan Sumberg, Johannes ja Alma Sünd.

Marta Tamm, Valmar Tamm, E. Tammsaar, J. Tanner, O. Tarendi, J. Terasmäe, Jakob ja Friida Terts, Marta Tiido, Ernst Tiivel, E. Toiger, Eha Toomberg, Helmar Toomsalu, M. Toomver, Ed. Trei, Tõnu ja Helle Tõsine.

E. Uuepõld, Johannes Uuesoo.

M. Vabasalu, Andrus Vahtra, H. Vaino, Gus Vainu, Nikolai Valge sen., Ilmar Wark, T. Vellend, K. Vendelin, H. Vilu, E. Vilums, Riho Valiste, Hans Õunpuu.

Marylandi osariigi hinnang ESTO '76-le

Marylandi osariigi USA 200-a. tähistamise juubelikomisjon saatis tänukirja ESTO '76 esimehe Kaljo Poppile tema töö eest selles komisjonis, eriti rõhutades panust, mis sellega anti ka komisjoni „Racial-Ethnic-Native American Advisory Committee'le" selle töös. Kiri K. Poppile rõhutab eriti ESTO '76 tähtsust eestlaste panusena, mis nii ulatuslikku tähelepanu leidnud. Märgitakse, et ESTO '76-ndata ei oleks pidustused, milledega tähistati USA juubelit, mitte niisugust tähelepanu toonud Marylandi osariigile. Siiralt tänatakse ka K. Poppi isiklikult tema töö eest USA 200. juubeliasta pidustuste komiteedes, kus ta ESTO '76 peakomitee esimehena kaasa töötas.

Teine kiri saabus ESTO '76 peasekretärile Meeta Liivile juubelipidustuste komisjoni esinaiselt Louise Gorelt, tänuga osa eest, mis eestlaste pidustused Baltimores andsid. Ühtlasi paluti saata ESTO '76 kohta ilmunud ajalehtede väljavõtetega raamat osariigi pealinnas, Annapolises, toimuva näituse jaoks, teine eksemplar Enoch Pratt raamatukogule väljapanemiseks seal näitusel ja kolmas veel arhiivi jaoks.

VES

Svetlana rahad lõpukorral

Stalini tütar Svetlana, kes oma mälestuste eest sai veidi üle miljoni dollari, on jutustanud ajakirjanikele, et dollarid on tal näpuvahelt kiiresti sulanud ja tal olevat alles veel vaid viiendik sellest summast.

Svetlana abiellus Ameerikas William Petersiga 1970. a., kuid läks sellest lahku 1971. a. 1973. a. abielu lahutati ametlikult. Abielupaari 5-aastane tütar Olga olevat Svetlana jutu järele tüüpiline ameerika laps, kes muide ei oska sõnagi vene keelt.

Agnes Kaasiku näidend

STOKHOLM — Agnes Lepp-Kaasik on alanud oma kirjutatud näidendi „Lahutus" proovidega. Näidendi aine on kaasaegne ja võetud niiöelda lähedasest elust.

Kaasa mängivad Heljo Mängel, Epp Lohk, Siiri Kriisa, Kati Mets, Harri Kaasik, Rein Velner, Uno Tõnissoo ja väikeses kõrvalosas autor-lavastaja ise.

Näidendi esietendus toimub sügisel.

Kindral A. Grasser surnud

Hilinenult saabus teade, et jalaväekindral Anton Grasser, viimane Narva kaitsegrupi vägede ülem 1944. a. sügisel, on läinud aasta lõpul oma 85. sünnipäeval oma maise teekonna lõpetanud. Lahkunu oli Tammelehtedega Rüütliristi kavaler.

Kindral Grasser oli eestlaste sõber ja hindas kõrgelt eestlaste panust oma isamaa kaitsemisel. Ta oli üks Saksa-Eesti sõprusühingu asutajaid ja selle saksapoolne esimees kaua aastaid.

Sündmuste kalender

● **Laupäeval, 14. mail kell 8 õ. Harbour Castle Hilton hotelli ballisaalis T. E. R. R. „Kungla" maiball.**

● **Pühapäeval, 15. mail kell 7 õ. Peetri kirikus Peetri koguduse noortekoor „Lootuse" kevadkontsert Peetri kirikus.**

● **Neljapäeval 19. mail kell 2 p. Eesti Majas Eesti Pensionäride Klubi peakoosolek.**

● **Neljapäeval, 19. mail kell 8 õ. Peetri kirikus koguduse segakoori Cantate Domino taevaminemispüha kontsert.**

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:

Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul ..... $3.—
esiküljel $3.50
tagaküljel $3.25

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495

2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

„Vaba Eestlases" ilmunud Tommy Tomsoni fotosid saab tellida talitusest või tel.: 423-4558 ja 461-6916.

Hirmuäratav perspektiiv

Nüüd on mitmed mehed ja naised hakanud iseendilt, siis ka naabreilt ja rahvuskaaslasilt küsima, mis on viltu olnud meie hiljutise aktusega, et kümnetuhandest eestlasest olid viissada ainult kohal. Aastatega on rahvusliku tunnetuse kanguskraad lahjunud ja nüüd äkki leitakse, et midagi on nurisemise väärt.

Toora Kolla, see punase habemega Eestimaa mees oli seni asja lasknud iseeneses küpseda ilma, et käsi külge, see on suud sekka oleks poetanud. Pidu on peetud, mis see tagantjärgi tehtud vigade parandada püüdmine enam aitab, kui pole hefti kus need vead rahvusliku olemise õigekirjutuses oleksid märgitavad või saaks seda koduseks tööks anda.

Siis aga sattus ta kätte Austraalia eestlaste ajaleht. Ta otse võpatas kui luges pealkirja, et Canberra eestlaskond tähistas aastapäeva üksmeelselt olles täies ulatuses aktusele ilmunud.

„Taevas hoidku, mis juhtuks meie linnas kui kümme tuhat eestlast üksmeelselt oleks meie aktusele tulnud!"

Ta silmade ette tõusis ülikooli aula, nii tuttav viimaseist aastaist, kuhu rahvas läks kodumaa sünnipäeva tähistama. Ta nägi rahvast jälle treppidele tõusmas, nägi seal lendlehtede levitajaid ja noori, kes käisid õnnetaalreid pakkumas.

„Oh sa taevas küll!" pidi ta kordama kui seal pooletuhande asemel hakkas inimesi lihtsalt sisse veolama. Noored, vanad, mehed ja naised tõsiste isamaalaslike nägudega trügisid sissekäikude poole, ummistasid välised uksevahed nii, et nagu tropid jäid avauste ette, kus mõned, kel veel küünarnukkidega sportimine oli meeles, hakkasid oma püüdlusi aktiviseerima. Ja tulijail polnud lõppu, kõik ümberkaudsed tänavad olid täis eesti rahva autosid Mõned pidid omad juba mitme bloki kaugusele jätma ja olid õnnelikud, et neil niigi head õnne oli olnud. Need, kes olid lootnud end kuidagi hoone lähedusse paigutada, tekitasid sellise liiklusummiku nagu seda muidu Eesti Maja õuel pidude ajal võib kogeda, kuna hiline peoline oma autoga kõik sisse- ja väljakäigud on blokeerinud ega ühelegi välja- ega üleskutsele ei reageeri, vaid maitseb oma jooki kasvõi hommikuni.

Kolla oli nägemuse hõllauses. Inimesed, inimesed valguvad ülikooli majade vahele ja ruttavad optimistlikult aula poole, et teistest ette jõuda kes veel veidi kaugemal end minekuks seavad.

Kui Kolla oma vaimusilmaga läbi müüride aulasse jõnab on seal kõik istmed juba täis, inimesed seisavad vahekäikudes ja otsivad silmadega tühji istmeid. Ja niiviisi on põrand ja kaks rõdu täis. Puupüsti täis. Ukselt aga valgub uusi ja uusi aktuselisi sisse.

Korraldajad on kaotanud pead. Juba ammu on kõik kavaraamatud, mis pääsmeina maksvad, läbimüüdud. Kõik lendlehed, mida mõned mehed jagavad on samuti jagatud ja nõudmine on püsivalt suur. Keegi ei tea kas sulgeda uksed või lasta rahvas lihtsalt sisse vajuda. Kõigil korraldajail on imestunud näod, nad ei mõista olukorda selgitada ja küsivad ükshaaval, et mis on juhtunud? See tuletab Kollale meelde põgenikelaagrit kus levis kuuldus millegi väljajagamisest.

Kolla rahuliku tunnetusega süda hakkab valutama: mis saab neist, kes jäävad paratamatult ukse taha, sest istekohti on ainult 3000. Kas siis 7000 peavad külmal veebruarikuul väljas ootama? Kas peaks aktuse kaks või isegi kolm korda läbi tegema, et kõik sellest osa saaksid. Kui aga kõneleja jaksaks?

Siis tuhmub Kolla silmis ettekujutuslikkuse masslavastus. Jälle astuvad üksikud trepist üles, vaatavad aulas nagu eksinuina ringi, et kas mõni tuttav on ka tulnud ega tema pole ainuke kes boikoteerimise välja kuulutanud rahvusgrupi keeludele vastupidiselt toimib.

Lõpuks on Kollal siiski kerge, et ta pole Canberras, kus kõik eestlased üksmeelselt oma kodumaa sünnipäevaaktusest osa võtavad. Torontos tekitaks see täieliku segaduse.

JUTU JUKS

10.000 „avalikku usklikku" Võru praostkonnas

Rõuge õpetaja Bernard Talvari surmaga 23. jaanuaril on Võru praostkonda, kus töötab 10 kogudust, jäänud veel vaid neli eestiaegset õpetajat: praost R. Kannukene — Urvaste, abipraost A. Parts — Vastseliina, R. Peiker — Kanepi ja J. Kimmel — Põlva.

J. Kimmel, sünd. 1899, on vanimaks õpetajaks praostkonnas. Noorimaks on Georg Lillemäe, kes ordineeritud alles 1975. a. Mehikoormas. Ta on sündinud 1953. a. Pindi kogudust teenib Laine Villenthal (ordineeritud 1967), Roosa kogudust Karl Karlson (ord. 1961), Räpina kogudust Peep Audova (ord. 1966), Võru kogudust Edgar Vaikmäe (ord. 1948). Praostkonnas on 10.000 „avalikku usklikku". Leerilapsi on kogu praostkonna kohta aastas 100—150.

VES